Περιοδος Β'.—Ετος Β'.

ΣΑΛΠΙΓΞ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Α'. **ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ** ΑΡΙΘΜΟΣ 4

ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΑΘΗΝΗΣΙ	ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ἐν Ἑλλάδι ἐτησία . . . . . Δρ. 3	1891	ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΦΕΙΔΙΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι ἑξάμηνος . . . . . » 2	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΠΑΣΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐτησία. . . . . Φρ. 3		ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ
Τιμὴ φύλλου λεπτὰ 25.		ΤΗΣ «ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐπὶ τῇ ἑβδομηκοστῇ ἀμφιετηρίδι τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως, ὑπὸ Δ. Κ. — Αὐτοσχέδιος πατριωτικὴ ἀποστροφὴ ὑπὸ Π. Σ. Συνοδινοῦ. — Λόγος πανηγυρικὸς εἰς τὴν 25ὴν Μαρτίου ὑπὸ Γ. Ν. Μαυρῆ. — Ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν λειψάνων τῆς ἐπαναστάσεως, ὑπὸ Ἰνάχου. — Μία ὀρφανὴ (κοιν. σελὶς) ὑπὸ Διογένους. — Ὁ Ἀκροβάτης (συνέχεια). Ζητήματα καὶ ἐρωτήσεις — Ὧραι σχολῆς. — Λύσεις. — Βιβλιογραφία. — Ταχυδρομεῖον.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΒΔΟΜΗΚΟΣΤΗ ΑΜΦΙΕΤΗΡΙΔΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ἡ Ἐθνικὴ ἑορτή.

Ἑβδομήκοντα ὅλα ἔτη διωλίσθησαν ἐν τῇ τοῦ χρόνου φορᾷ, ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος.

Ἐσυνειθίσαμεν οἱ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας νεμόμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν παρεκτροπῶν αὐτῆς ὑπήκοοι, ν' ἀναμιμνησκόμεθα τῶν μεγάλων ἡμερῶν, αἵνες ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης ἐν ἀπράκτῳ ἀπογοητεύσει συμπαρέρχονται, μετὰ τινος ψυχρᾶς ἀδιαφορίας, ἐκ τοῦ κόρου ἴσως δικαιολογουμένης, τὴν δὲ ἡμέραν, τὴν συγκεντροῦσαν καὶ ἐνθυμίζουσαν ἐν συμβολικῇ ἐπετείου ἐκδηλώσει τοῦ ὁκταετοῦς ἀγῶνος τὴν μάρτυρα καὶ δεδοξασμένην τῶν ἄθλων σειρὰν, ὡς ἁπλῆν εὐκαιρίαν ἀναπετάσεως ἑλληνικῶν σημαιῶν ἐν ἀδελφικῷ συνδέσμῳ μετὰ πάσης ἄλλης, γνωστῆς καὶ ἀγνώστου προελεύσεως, καὶ παρελάσεως ἐν ἀνουσίῳ μονοτονίᾳ τῶν ἐν τέλει. Πανηγυρικοὶ, στίχοι, μουσικαὶ, βεγγαλικὰ καὶ . . . . ἡ Εὐρώπη περιέσφιγγε τὴν τροχοπέδην καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαρτύρων καὶ θυμάτων ἐπολλαπλασιάζετο.

Τὴν προχθὲς ὅμως ἡμέραν τῆς ΚΕ'. Μαρτίου ἡ ἀπαισιόδοξος ἀντίληψις ἐμετριάσθη, ὅτε ἴδωμεν τὴν μόνην μεγάλην Δύναμιν, τὸ ἄνθος τοῦ Πανελληνίου, τοὺς ζωηροὺς φοιτητάς μας συσσωματουμένους ὑπὸ τὴν συμβολικὴν τοῦ λαβάρου παράστασιν, στεφανοῦντας τὰ ὁμοιώματα καὶ γεραίροντας τὴν μνήμην τῶν πατέρων Ἡρώων καὶ ἐνθουσιῶντας κατὰ τὴν παρέλασιν αὐτῶν πρὸ τοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου, ἡγουμένου στρατοῦ καὶ δίδοντος προστάγματα! Καὶ τότε ἐν τῇ ἀμφιβόλῳ τῆς φαντασίας ἡμῶν λάμψει διίδωμεν γλυκὺ ὄνειρον, ἐπαγωγὸν ὀπτασίαν, ἣν ὑπὸ ποικίλας παραλλαγὰς τοσάκις ὠνειρεύθησαν κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς πάλαι δουλείας, εἰς ἣν πιστεύουσιν οἱ νῦν τῇ σκληρᾷ εἱμαρμένῃ δουλεύοντες ἔτι. Ἑλληνικὸν ἡγεμονικὸν βλαστὸν μαχόμενον ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ὡς ΙΒ' Παλαιολόγον, τὴν δὲ νεολαίαν ἐκείνην, ἥτις προχθὲς περιῆγεν ἐν ἐλευθέρῳ ἀέρι τὸ σεπτὸν τῆς ἐλευθερίας σύμβολον, εἰς τὰ δεδουλωμένα πεδία συμπαρισταμένην, εἰς τὰς κορυφὰς τῆς Μακεδονίας νέα ἄθλα Ἱεροῦ λόχου συντελοῦσαν. Καὶ ἐν ταῖς σκέψεσιν ἐκείναις, ἐν τῇ σειρᾷ ἐκείνη τῶν γλυκυτάτων καὶ γαλβανιστικῶν ἰδεῶν, δὲν ἐπιέζετο πλέον ἡ καρδία ἀπὸ τῶν ἀναμνήσεων, δὲν ἐβαρύνετο ὁ νοῦς ἀπὸ τῶν ἀμφιβολιῶν μὴ ἡ περὶ Ἑνότητος ἰδέα εἶναι χίμαιρα, μὴ ἡ γλυκεῖα τοῦ Οὐρανοῦ κόρη, ἡ ἀγγελικὴ καὶ παρήγορος ἐλπὶς, εἰρωνικὰ καὶ πλανερὰ μειδιάματα προσφέρει ἀντὶ νὰ ἐμφυσᾷ ζωὴν εἰς τὰ πικραμένα τῶν δούλων στήθη.

Εὐχηθῶμεν ὅπως ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν τὸ δακρύβρεκτον καὶ αἱματοθρεμμένον τοῦτο ὄνειρον συντελεσθήσεται, ὅσον καὶ ἂν ἀπαιτήσῃ ἀκόμη αἷμα, δάκρυ, πόνον, καθ' ἣν ἡ ἐπιβαλλομένη νῦν τυραννικὴ σιγὴ, εἰς εὔγλωττον θὰ ἠχήσῃ ἐκδίκησιν, εἰς βροντῶδη πυροβόλων θὰ διατρανωθῇ ἀπάντησιν, ἡ ἀναμενομένη αὕτη ἡμέρα, ἃς εὐχηθῶμεν ταχέως νὰ ἔλθῃ, νὰ μὴν ἀργοπορήσῃ εἰς τὸν δρόμον της, ἵνα ἡ Ἑλλὰς μία, ἑνιαία, καθολική, ἐργασθῇ καὶ πάλιν, ἔστω καὶ μὲ τοῦ ἀχαρίστου παρελθόντος τὴν εἱμαρμένην, ὑπὲρ νέας πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, ὑπὲρ νέου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ «Σάλπιγξ» θέλουσα νὰ προσφέρῃ καὶ αὕτη τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν μνήμην τῶν ὑπὲρ πάντων εὐκλεῶς ἀγωνισθέντων, μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως προσέφερε

τὰς στήλας αὐτῆς εἰς τοὺς πανηγυριστὰς τοῦ συλλόγου «Βύρωνος», ἔνθα τὴν ἑσπέραν τῆς 25 Μαρτίου σεμνὴ ἐτελέσθη πανηγυρικὴ ἑορτή, ἣν ὀλίγοι μὲν ἀλλ' ἐκλεκτοὶ ἐτίμησαν. Πρῶτος ὡμίλησε μετὰ πολλοῦ αἰσθήματος καὶ πλείστων ποιητικῶν ἐξάρσεων ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Συλλόγου, ἀγαπητὸς δ' ἡμῖν συνεργάτης κ. Γεώργ. Μαυρῆς· τοῦτον δ' εὐθὺς διεδέξατο ὁ παλαίμαχος καὶ κρατερὸς τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως ἀγωνιστής, ὁ ψάλτης τῶν ἀγώνων τοῦ παρελθόντος ἀλλὰ καὶ τοῦ παρόντος τῶν κακοδαιμονιῶν κ. Παναγ. Συνοδινός, ὅστις ἐν ἀποστροφαῖς, ἐγκλειούσαις πικρὰς ἀληθείας καὶ πολυτίμους νουθεσίας, ἐνεθουσίασε καὶ ἐφρονημάτισε τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ. Κ.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΒΥΡΩΝΟΣ»

ΕΝ ΤΗι ΑΙΘΟΥΣΗι ΑΥΤΟΥ

ΤΗΝ ΕΣΠΕΡΑΝ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1891

Ἑλλὰς καὶ Σὺ Διάδοχε τοῦ θρόνου τῶν Ἑλλήνων,
Προφητικὸν συμπλήρωμα τῶν δέκα Κωνσταντίνων,
Ἀκούσατε ὅσα λαλῶ τόσον καιρὸ μὲ πόνο,
Ἂν θελετε νὰ ἔχετε Σπαθί, Σημαία, Θρόνο.

. . . . . .

Τελεῖς ἐδῶ μνημόσυνον, λαὲ, ἢ πανηγῦρι,
Λάμπει ἐδῶ στρατόπεδον ἢ κρύο κοιμητῆρι;
Ἐδῶ ποῦ μ' ἐκαλέσατε τί ᾆσμα νὰ τονίσω;
Ἔχετε σάλπιγγα παληὰ πολέμους νὰ σαλπίσω;
Ἐδῶ ποῦ μὲ καλέσατε λαὲ καὶ νεολαία
Λειψάνου στήνετε σταυρὸ ἢ ἔνδοξη Σημαία;
Μὲ φώσφορ' ἀπὸ κόκκαλα ν' ἀνάψω τὴν λαμπάδα
Ποῦ ἔδειξεν ὁλόλαμπρη 'στὰ ἔθνη τὴν Ἑλλάδα;
Μὰ κι' ἂν θελήσω θὰ εὑρῶ, λαὲ καὶ Νεολαία
Σάλπιγγα, κόκκαλα, σταυρὸ, στρατόπεδο, Σημαία;
Ἡ δόξα μὲ τὰ κόκκαλα ἔγειναν κρύα σκόνη
Ποῦ τῆς ἀρχαίας φήμης μας ἡ δάφνη δέν φυτρώνει.
Πέτε μου Σεῖς ὅπου ἐδῶ μ' ἐκράξατε νὰ ψάλλω
Ἔμεινε τίποτ' ἐθνικὸ 'στὸ ἔθνος τὸ μεγάλο;
Τίποτε δὲν ἀπόμεινε 'στὴ χώρα τῶν τροπαίων
Κ' ἐγείναμε περίγελως τῶν νάνων Εὐραπαίων.
Εἰς τὴν Ἑλλάδα τίποτε Ἑλληνικὸ δὲν μένει·
Μόνον σ' ὀλίγα μάρμαρα μᾶς βλέπει ἡ Οἰκουμένη.
Ὁ ξένος 'στὰ συντρίμματα πλανᾶται τοῦ Φειδίου,
Καὶ δὲν ἀκούει πουθενὰ τὴ γλῶσσα τοῦ Λυσίου.
Τοῦ κάκου εἰς τὰ θέατρα ζητάει τὸν Ὀρφέα
Οὔτε μὲ τὸν πυρρίχιον θαυμάζει Τελαμώνας
Ν' ἀπλώνουνε περιφανῆ τοῦ Γένους τὴ Σημαία
Καὶ νὰ νικοῦν πυρρίχιοι βαρβάρους λεγεῶνας.
Εἰς τὰ τραγούδια, 'στοὺς χορούς, 'στὴ γλῶσσα καὶ εἰς τοὺς τρόπους
Πολιτισμένους θελωμε νὰ δειξωμεν ἀνθρώπους.

Καὶ τραγουδοῦμε φράγκικα καὶ φράγκικα μιλοῦμε,
Καὶ φράγκικα χορεύουμε καὶ φράγκικα φρονοῦμε.
Ἀσμάτων ἦχοι ἐσβύσαν καὶ ἔθιμα καὶ ἤθη.
Φραγκοντυμένα σώματα καὶ πεθαμμένα στήθη.
Φραγκοντυμένος Βασιλειᾶς, 'στὴ γῆ τῆς φουστανέλλας
Καὶ παραμύθια τοῦ καιροῦ τὸ Σοῦλι κι' ὁ Τζαβέλας.
Ἑλλὰς ποῦ ἔθνος σὰν κ' ἐσὲ, 'στὴ γῆ δὲν ἦτον ἄλλο
Ἕνα κλουβὶ μὲ πίθηκες κατήντησες μεγάλο.
Σ' τῆς γῆς το ἀμφιθέατρο σ' ἔχει στεμμέν' ἡ Δύσις
Καὶ ἂν δὲν θελήσῃ δὲν 'μπορεῖς τὰ χέρια νὰ κινήσῃς.
Οἱ ὑπουργοί σου πέρνουνε τοὺς Πρέσβεις της κατόπιν
Καὶ φκιάνουντὰς ἀλύσσεις Σουμαζῆ μὲ τὴν Εὐρώπην.
Ποιὸ σημερνό Σου ὄνειρον καὶ ποιὰ χαρὰ νὰ ψάλω;
Καὶ τί σκοπὸ 'στὴ λύρα μου τὴν ἐθνικὴ νὰ βάλω;
Μὲ τί καρδιὰ τὰ χείλη μου ν' ἀνοίξω 'στὸ τραγοῦδι,
Ἀφοῦ τρίβει 'στὸ δρόμο μας τοῦ Μάρτη τὸ λουλοῦδι;
Ἄχ! δὲν χαράζει πουθενὰ μιὰ φωτεινὴ ἐλπίδα
Σ' ἕνα λαὸ ποὺ οἱ τρόποι του, σκοτώνουν τὴν Πατρίδα.
Ἄχ! δὲν ἐλπίζει του καλοῦ Καιροῦ μας τὸ ἀστέρι
Τῆς δόξης γλυκοχάραγμα 'στὴν κόλασι νὰ φέρῃ·
Εἶναι βαρὺ τῆς ἐθνικῆς 'ντροπῆς μας τὸ σκοτάδι·
Δὲν μελῳδοῦν χερουβικὰ εἰς τῆς σκλαβιᾶ. τὸν ᾅδη·
Δὲν λειτουργεῖ ὁ ἱερεὺς εἰς λῃστρικὰ 'λημέρια
Δὲν ἀνυψώνουντ' ἄχραντα ἀδελφοκτόνα χέρια·
Τὰ χείλη ὅπου βλασφημοῦν ἀνάστασι δὲν ψάλουν·
Καρδιαῖς ὅπου ξενοφρονοῦν ἐλεύθερα δὲν πάλλουν.
Εἶν' ἡ Ἑλλάς μας σήμερα μιὰ μαρμαρένια βρύσι
Ὅπου δὲν ἔχει μιὰ σταλιὰ νερὸ νὰ μᾶς βροσίσῃ·
Λιβάδι 'ποὺ χερσώθηκε καὶ δὲν κρινοβολάει,
Λουλοῦδι ποὺ ξεφύλλισε καὶ δὲν μοσχοβολάει·
Τουφέκι ἀχρησίμευτο, σπαθὶ χωρὶς ἀθέρα,
Πλανήτης δίχως τροχιὰ καὶ δίχως ἀτμοσφαῖρα.

. . . . . .

Τί νὰ σοῦ ψάλω σήμερα Ἑλλάς μου δοξασμένη
Ἀλλὰ ἀπ' ὅλα τὰ Στοιχιὰ τῆς Γῆς ἀποσπρογμένη;
Πῶς χίλια χρόνια ἔτρεχες τὸ αἷμά Σου νὰ χύσῃς
Νὰ πιοῦν καὶ ν' ἀνδριέψουνε ἢ Ἄρκτος καὶ ἡ Δύσις;
Πῶς χαραυγὴ ἀνέτειλες εἰς τῆς Φραγκιᾶς τὸν Ἅδη
Καὶ τῶν λαῶν ἐσκόρπισες τὸ ἄγριο σκοτάδι;
Ὅτι ἀνθρώπους ἔκαμες τ' ἀνήμερα θηρία
Κ' ἔγραψαν μὲ τὸ αἷμά Σου κ' ἐκεῖνα ἱστορία;
Ἢ ὅτι γιὰ τὰ φῶτά Σου καὶ τὸν πολιτισμό Σου
Σ' ἐφίλεψαν τὸν τίμιο, ἀλλὰ βαρὺ σταυρό Σου;—
Ἀπὸ τοῦ Φοιλοποίμενος τοὺς χρόνους ἕως τώρα
Σταυρώνεσαι ἀθάνατη τῶν ἐθνισμῶν Πανδώρα·
Μεγάλ' εἰς τὸ μαρτύριο, ὁλόρθη 'στὴ θανή Σου,
Ζῆς καὶ χαρίζεις βάσανα εἰς τοὺς Ἐπιμηθεῖς Σου.
Καὶ ὅταν 'στὸ Βυζάντιο δικό Σου εἶδε Κράτος
Τὴν Ρώμην τὴν νικήτρα Σου τῆς Ρώμης ὁ Πιλάτος,
Σ' ἔσυραν 'στὰ Πρετώρια τήν Πίστι σου ν' ἀφήσῃς
Καὶ 'στὴν ὀρθοδοξία Σου ἐφρένιασεν ἡ Δύσις.
Σφουγγάρι, ξίδι καὶ καρφιὰ Σοῦ ἔφεραν ὡς δῶρα
Ἀνταμωμέν' οἱ τύραννοι ποῦ σὲ μισοῦν ὡς τώρα.
Σφουγγάρι, ξίδι καὶ καρφιὰ ἐδέχθη ἡ καρδιά Σου,
Ὁ Κωνσταντῖνος ἔπεσεν ὀρθόδοξο λεονταρι,
Ἐστοίχιωσαν 'στὸ αἷμά σου τὰ ὀρφανὰ παιδιά Σου
Καὶ ὁ Σταυρός Σου ἐγείνεν 'στὴ φούχτα τους κοντάρι,
Καθὼς εἰς τὸ βασίλεμμα ὁ ἥλιος ὅταν κλίνῃ

Τὸν Κόσμον ὁλοσκότεινον ὀπίσω του ἀφίνει,
Οὕτω καὶ ὅταν ἡ Ἑλλὰς εἰς κύματ' ἀπὸ αἷμα
Ἔπεσε μὲ τὸ ἄφθαρτο, παγκόσμιό της στέμμα,
Τὰ Ἔθνη ἔμειναν τυφλά, δειλὰ καὶ παγωμένα
Ἀνάμεσα σοὺς τάφους τους, τὴ Λόντρα καὶ τὴ Βιέννα.
Κ' ἐν ᾧ 'στὴν ἄλυτη νυχτιὰ ἐκύλαζαν οἱ χρόνοι
Κ' ἔδειχναν πῶς ὁκόσμος ζῇ κατάραις, κλάψκις, φόνοι.
Στὴ Βιέννα δεκακέφαλη τῆς Γῆς ἡ Τυραννία
Μαρτύρων αἷμα ἔπεινεν εἰς λαϊκὰ κρανία·
Καὶ δέν ἐπίστευε κανεὶς ποτὲ νὰ ξημερώσῃ
Καὶ ὅτι ζῇ ἕνας Θεὸς τὴν Πλάσι του νὰ σώσῃ·
Μόν' ὁ Σουλτάνος ἤτανε θεὸς τῆς οἰκουμένης,
Ἀφ' ὅτου ἐξεπέζεψε 'σ τὰ πρόθυρα τῆς Βιέννης·
Καὶ δοῦλοι ταξιάρχαι του οἱ Βασιλεράδες ὅλοι
Τῆς προσταγαῖς του ἔτρεχαν νὰ πάρουν εἰς τὴν Πόλι.
Μὰ ταῖς στιγμαῖς 'ποὺ ἔγερναν μὲ τὴν ψυχὴ 'στὰ χείλη
Νὰ νεκροθοῦνε οἱ λαοὶ 'στοῦ Κόσμου τὸ κουφάρι,
Ἐκεῖνοι ποὺ ὀρφάνεψαν 'στοῦ Ρωμανοῦ τὴν Πύλη,
Ποὺ ὁ Σταυρὸς 'στὴ φούχτα τους ἐστοίχιωσε κοντάρι,
Ἀστράψανε Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφταις καὶ Κουρσάροι.

. . . . . .

Λησμονημένη χαραυγὴ 'στὸν Ὄλυμπο ροδίζει
Καὶ τοὺς Λαοὺς εἰς τὰ βαθυὰ μεσάνυχτα ξαφνίζει.
Τὸ πρῶτο ἀναστάσιμο τοὺς τραγουδεῖ τὸ Σοῦλι!
Ἀνατριχιάζουν καὶ βουβοὶ σταυροκοποῦνται οἱ δοῦλοι.
Τὴ θάλασσα κάνει φωτειὰ ὁ Λάμπρος, ὁ Κατσώνης·
Βαρὺς σεισμὸς τὴν Ἤπειρο κουνάει, ὁ Μιλιώνης·
Τὸ καριοφύλλι τοῦ Μωριᾶ παληὸ τραγοῦδι λέει
Κι' ὁ Κόσμος ἁρματώνεται καὶ ἀπὸ χαρά του κλαίει.
Ἀπὸ τῆς Λαύρας τὸ κρημνὸ ὁ ὅρκος ἀντηχάει
Καὶ μέσα 'στῆς Ἁγια-Σοφιᾶς τὸ ἱερὸ χωνεύει
Ποῦ λὲ ς πῶς 'στὴν Μητρόπολι τοῦ Γένους λειτουργάει
Ἐνεῖνος ποὺ καὶ τοὺς νεκροὺς ἂν θέλει ζωντανεύει.
Καὶ φάντασμ' ἀλησμόνητο μὲ Ἀρχαγγέλου σχῆμα,
Μὲ μιὰ πληγὴ 'στὸ στῆθός του ποῦ ἀναβρύει μῦρο,
Μὲ τὸ σπασμένο του σπαθὶ πλατὺ ἀνοίγει μνῆμα
Καὶ ὁλονυχτὶς τὴν Ἐκκλησιὰ τοῦ Γένους φέρνει γύρω·
Μιὰ λάμψι π' ἄλλη σὰν αὐτὴ δὲν εἴδανε ἀκόμα
Φτερώνει τὸ βασιλικὸ τοῦ Κωσταντίνου Σῶμα·
Μ' αὐτὴ τὴ λάμψι ἡ νεκρὰ Ἀνατολὴ ἀνάβει
Καὶ τὸ μνημοῦρι ἡ Ἑλλὰς τῆς τυραννίας σκάβει.
Κ' ἐσκόρπισε τὴν ἱερὰ τῆς Βιέννης Συμμαχία
Ὅπως σκορπᾶ ἡ ἀστραπὴ τοῦ λόγγου τὰ θηρία.
Ἐπῆρεν ὁ Ἑλληνικὸς ἀέρας τὸ τομάρι
Κ' εἶδαν πῶς ἦτο ψεύτικο τὸ Ἀφρικανὸ λεονταρι.
Κ' ἐν ᾧ μᾶς ἐβουλγάριζαν τοῦ Αἵμου τὴν Κοιλάδα
Ἐσπάραζεν ἐκλογικὴ μανία τὴν Ἑλλάδα.
Σ' τὸν ἐθνικό μας οὐρανὸ ἀδιάκοπα νυχτώνει
Κ' ἐμεῖς φωνάζουμε «Ἐλληνοὺς δρόμους καὶ κορδόνι».
Ἀλλὰ μὴ ἀπελπιζεσθε ὅσοι ἐδῶ μ' ἀκοῦτε·
Φυλὴ ποῦ ριζοβόλησε βαθυὰ δὲν ξερριζοῦται.
Κι' ἄλλοι Λαοὶ τὸ Ἐθνικὸ ἀφῆκαν μονοπάτι,
Μὰ ἔχουν πάντα τους καιρὸ γιὰ νὰ σωθοῦν τὰ Κράτη.
Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ: ἂν δὲν μετανοήσῃ
Τότε μονάχα μιὰ φυλὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ.
Ἔχετε χέρι γιὰ σπαθὶ καὶ γιὰ καρτέρι στήθια·
Μᾶς δίν' ἡ ἱστορία μας 'στὸ δρόμο μας βοήθεια·
Μᾶς ἔτυχε 'στὴ λαγκαδιὰ, παιδιά μου, νὰ νυχτώσῃ.

Μετρᾶτε κάθε βῆμα Σας ὅσῳ νὰ ξημερώσῃ·
Τότε ἂν πιᾶστε τὸ καλὸ τοῦ Γένους μονοπάτι
Σ' τὸν ἐθνικὸ Νυμφίο μας θὰ σκύψουν οἱ Πιλάτοι.—

. . . . . .

Δένδρο 'ποὺ ξεριζώνεται καὶ μπαίνει σ' ἄλλο τόπο
Ξεραίνεται καὶ κόβεται ἀπὸ τὸν ξυλοκόπο.
Θέλει τὸ πρῶτο του νερό, τὸν πρῶτο του ἀγέρα,
Θελει τὴ γῆ 'ποὺ ἀπ' ἀρχῆς ἐγνώρισε μητέρα.
Οὕτω καὶ κάθε μιὰ φυλὴ μὲ τὸν πολιτισμό της
Ἂν τὸν ἀφίσῃ σέρνεται εἰς τὸν ἀφανισμό της.
Δόστε 'στῆς κόραις ἀργαλειὸ καὶ προκοπὴ σοὺς νέους
Καὶ σπρῶχτε τοὺς ταμιακοὺς κυρίους Ὑμεναίους.
Λιθοβολῆστε τὴν Ἀλποῦ καὶ τῆς ποδηλασίαις·
Μᾶς ἔφαγαν ἡ ξενικαῖς αὐταῖς ἀνοησίαις·
Τοῦ Γκιζῆ ὁ πλαγίαυλος δὲν εἶναι ἡ φλογέρα·
Δέν ἔψαλε Μιράμπιλε ὁ Κλέφτης 'στὸ λαγκάδι·
Οἱ ἄρρωστοι ρωμαντισμοὶ δὲν 'μοιάζουν ἐδῶ πέρα·
Τῆς Γερμανίας ἂς ξυπνοῦν τὸν παγωμένον Ἅδη.
Ἀπὸ τὰ βάθη τῶν Καιρῶν ξεθάφτε τὸν Ὀρφέα·
Ἀφῆτε πλέον τοὺς χορούς τοὺς ἄσεμνους καὶ ξένους
Καὶ σὰν Σπαρτιᾶται τοῦ Στενοῦ καὶ σὰν τὸν Ὀδυσσέα
Ἀρχίστ- νὰ φτερώνετε εἰς τοὺς χορούς τοῦ Γένους.
Λαὸς ποὺ ἐλιγόστεψε σ' αἰώνιον Ἀγῶνα.
Τὸ φρόνημά του δύναται νὰ στήσῃ προμαχῶνα.
Ὅπου ἐπρωτοάκουσεν ὁ Κόσμος τὸν Ὀρφέα
Κ' αἰσθάνθηκε 'στὴ γλῶσσά του ἀθανασία νέα,
Στὴ Θράκη ἡ θηριόγλωσση Φραγκιὰ μέχρις Ἠπείρου
Κόβουν τὴ γλῶσσα πῶχυσε τοὺς φθόγγους τοῦ ἀπείρου.
Κ' ἐκεῖ ποὺ ὁ Ἀλέξανδρος Σ' ἐπύργωσ' αἰωνία
Καὶ τοὺς Λαοὺς ἐμόρφωσες μὲ τὸν Ἀριστοτέλη,
Σ' τ' ἀπάληωτο παλάτι σου, εἰς τὴ Μακεδονία
Κυρίους Σου ἡ βάρβαρη Φραγκιὰ τοὺς Σκύθας θέλει.
Κάνει σωροὺς 'στὸν Αἷμο Σου γιὰ τῆς Φραγκιᾶς τὴ χάρι
Τάφους, σχολεῖα, Ἐκκλησιαῖς τοῦ Κρούμου τὸ ξινάρι.
Τοὺς δίνει θάρρος καὶ ἅρματα φυλὴ μὲ ἱστορία
Τοῦ αἵματος τὸ πούλημα, τὴν ἀνθρωπεμπορία.
Κ' ἐμεῖς;-Ἐμεῖς χορεύουμε 'στὴν Ἀγγλικὴ Πρεσβεία.-
Ἐμεῖς τῆς ὥραις χάνουμε μὲ τὸν Ἀντερογάλτη
Καὶ πλέον ἀνυψόνωμε τὸν πλέον Ἐφιάλτη.
Ἐμεῖς 'στὸ συνταγματικὸ ζητᾶμε μακελλεῖο
Νὰ εὕρωμε τοῦ Ἔθνους μας τὸ πρῶτο Μεγαλεῖο.
Ζῶμεν ὅπως δὲν ἔχωμε καὶ ὅπως δὲν μας πρέπει
Καὶ τρέχωμε 'στὴν ἄβυσσο χωρὶς κανεὶς νὰ βλέπῃ.
Ἄπιστοι, ἀθεόφοβοι, μοιχοί, ἀδελφοκτόνοι,
Φωτιὰ εἰς τὸ κεφάλι μας κ' εἰς τὴν καρδιάμας χιόνι·
Εἰς τὴν ἀγάπη φειδωλοὶ καὶ ἄσωτ' εἰς τὰ μίση,
Κακόμοιροι 'στὰ ἔργα μας καὶ εἰς τὰ λόγια Κροῖσοι
Ἠθικολόγοι Δράκοντες πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους
Καὶ τῆς κακίας ἥρωες εἰς τοὺς δικούς μας τρόπους·
Σφαζόμεθα καί σφάζωμε γιὰ τοῦ λεπτοῦ τὴ χάρι,
Τὴ βλασφημία ἔχουμε μελῳδικὸ τροπάρι.
Χωρὶς νὰ θέλῃ βλασφημεῖ ἡ πρόστυχη καρδία
Ὅπως ἡ λίμνη ἡ νεκρὴ σκορπίζει δυσωδία·
Κ' ἐν ᾧ σημαίν' ἡ Ἐκκλησιὰ Σαρακοστὴ Μεγάλη,
Μέραις ποὺ προσκυνεῖ Θεὸ καὶ τ' ἄθεο κεφάλι,
Ἐμεῖς μὲ τὸ Βαριετὲ δική μας Ἐκκλησία
Ἔχουμε τὸ μελόδραμα ἑσπερινὴ θυσία.
Γιὰ τοῦτο οἱ φιλόσοφοι ἐμέθαγαν Γραικύλοι

Κερνῶντας αἷμα Κρητικὸ 'στοῦ γάμου τὰ ποτήρια,
Κ' ἐν ᾧ τῆς Λαύρας ἔτρεμε νὰ σβύσῃ τὸ καντύλι,
Ἐπέτα 'στὰ Βασιλικὰ ὁ Ἕλλην πανηγύρια.
Ἔφερεν ἡ ὀρθόδοξη Ἑλληνικὴ Σημαία
Ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἐθνικὴ ἰδέα.
Ἕνας ὁ Ὑψηλάντης μας τοῦ κόσμου ὁ Φραγκλῖνος
Εἶναι τοῦ κόσμου Γαβριὴλ ὁ ψάλτης Βελεστῖνος.
Εἶναι τῆς Γῆς ἡ ἐθνικὴ γιορτὴ Αὔτ' ἡ ἡμέρα·
Αἰνεῖτε τὴν Ἑλλάδα μας τὰ ἔθνη πέρα, πέρα.
Τόσοι θαμμένοι ἐθνισμοὶ 'στοῦ Αἵμου τὴν κοιλάδα
«Χριστὸς Ἀνέστη» ἔσκουζαν κοντὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα.
'Στὴ φλόγα τῆς Ἑλληνικῆς πετιέτ' Ἐλευθερίας
Ἀτρόμητος πολεμιστὴς ὁ Κόσμος ὁ Παρίας,
Ἐφρένιασε τ' ἁμαρτωλὸ τῆς Δύσεως θηρίο
Καὶ ἀδέρφωσε μὲ τὸ Σταυρὸ, τὸ ἄπιστο φεγγάρι.
Καὶ Σ' ἔκαψαν εἰς τὰ Ψαρρὰ, 'στὴ Κάσο καὶ 'στὴ Χῖο.
Σὲ εἶδε 'στὴ φωτιὰ Θεὰ μὲ ὑπερκοσμία χάρι.
Κι' ὁρκίσθικε μὲ τὸ φιλὶ νὰ πάρ' ἡ Δεσποτεία
Ὅ,τι ν' ἁρπάζῃ δὲν 'μπορεῖ ἡ ματωμένη βία.
Σφουγγάρι, ξύδι καὶ καρφὶ καὶ ἄλλοτε καὶ τώρα,
Σ' τὸ Ναυαρῖνο ἔφερεν ἡ Δεσποτεία δῶρα.
Καὶ ἀπὸ τότε ἔδεσεν ὁ Δήμιος τὸ θῦμα,
Καὶ ἀδερφωμένοι σκάβετε γιὰ τὸ δικό σου μνῆμα.
Ἐκ τῆς Ἠπείρου τὰ βουνὰ καὶ πάλη πρώτ' ἡ Ρώμη,
Ποῦ ζοῦν τοῦ Πύρρου ἡ σπαθιαῖς 'στὴν πλάτη τῆς ἀκόμη
Ἔθνος ποῦ γιὰ τὴ δόξα της ἐπάλαιψε σταυρώνει,
Κ' ἐπάνω του τοῦ Ἄρβουα τὸ σάβανον ἁπλώνει.
Κ' ἐλπίζουνε οἱ Ἰταλοὶ μὲ φάλαγγα καὶ πείνα.
Τὴν Ἑλληνίδα Ἤπειρο νὰ κάμουνε Λατίνα.
Εἰς πέλαγ' ἀπὸ αἵματα Μαρτύρων ἀρμενίζει
Ἡ φάλαινα τοῦ Τάμεση, κι' ἐν ᾧ κρατεῖ ἀκόμα
Τὴν Πάργα μας ἀχόνευτη, τὴν Κύπρο ροκανίζει
Κ' ἐτέντωσε στὴν Κρήτημας τὸ λαίμαργό της στόμα.
Νεκροταφεῖο γένεται ὅποια στεργιὰ πατήσῃ·
Σβαίνει ὁ ἥλιος κ' ἡ γῆ πειὰ χόρτο δὲν φυτρώνει·
Ζητεῖ τὴν ὄψιν τοῦ Θεοῦ 'στοὺς δούλους ν' ἀφανίσῃ,
Στὴν Κρήτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ Σταυραϊτὸ λαβώνει.
'Ἀπὸ τοῦ Σπρέη τὰ νερὰ τ' ἀκάθαρτα καὶ μαῦρα
Καιροὺς τῆς Κελτικῆς φυλῆς, παραμονεύ' ἡ σαῦρα,
Καιροὺς ἐπαραμόνευεν ὡς ποῦβρε τὴν ἡμέρα
Νὰ Σοῦ λογχίσῃ τὴν πλευρὰ, Ἑλλὰς, ὡς συμπεθέρα·
Σ' ἐλόγχισε καὶ ἔσφιξε τοῦ Πατισὰχ τὸ χέρι
Γιὰτ' ἔχειαἷμα Σκυθικὸ καὶ δὲν Σὲ ὑποφέρει·
Εἰς τῆς Αὐστρίας τὴ καρδιὰ ζηταέει νὰ στραγγίσῃ
Τὸ αἷμα Σου τὸ ἀπάλῃωτο γιὰ νὰ τὴν ἀναζήσῃ.
Τὴν ρούφηξε καὶ ἄρρωστη εἰς τὴ Μακεδονία
Νὰ λάβῃ νέα δύναμι τὴν σπρώχν' ἡ Γερμανία.
Καὶ πεινασμένσι ροβολοῦν καὶ διψασμένοι λύκοι
Οἱ Νέμτσοι νὰ χορτάσουνε εἰς τὴ Θεσσαλονίκη.—
Κι' οἱ Ρῶσσοι οἱ ὀρθόδοξοι, οἱ παλαιοί μας φίλοι
Μὲ τὸ σταυρὸ 'στὸ κνοῦτό τους, μὲ τὸ φιλὶ 'στὰ χείλη
Χωρὶς ἀντάρα μπαίνουνε 'στοῦ Τσιμισκῆ τὴν Πόλι
Κ' ἐν ᾧ γελοίου βουλευτοῦ θ' ἀκούωμε τὸν λόγον
Θ' ἀκούωμεν ὡς εἴδησιν πῶς λειτουργοῦν Μογγόλοι
Ἐκεῖ π' ὠρκίσθη ἡ Ἑλλὰς, μὲ τὸν Παλαιολόγον.
Καὶ μὲ τὸ δυσκοπότηρο ποῦ ὕψωνε τὸ χέρι
Τοῦ Χρισοστόμου λειτουργὸς Μουζῖκος θὰ προφέρῃ
«Ὑπὲρ τῆς κραταιώσεως τῆς Αὐτοκρατορίας
«Κ' ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἑλλάδος Σιβηρίας!»
Κ' οἱ Γάλλ' οἱ φιλελεύθεροι, οἱ Δημοκράται Γάλλοι
Τὴν ἅλυσσό μας σφίγγουνε μὲ τὸ συρμὸ ἀγάλι·
Κ' ἐπίτειδε σμᾶς λυσμονοῦν 'στὰ νύχια τοῦ Σουλτάνου
Γιατί τυφλοὶ δὲν βλέπωμε τὸ φῶς τοῦ Βατικάνου·
Κοντὰ εἰς ὅλους Βούλγαροι καὶ Σέρβοι καὶ Ρωμοῦνοι
Μιδρῆτ' Ἑβραῖοι, Ἀλβανοὶ κ' οἱ βαφτισμένοι Οὖνοι.
Λουθηήανοί, Καλβινισταί, Κουάκεροι, Λατίνοι,
Καὶ ὅσ' ἄλλα ἐκτρώματα 'ς τὴ Γῆ ὁ Ἅδης χύνει.
Εἰς τοῦ Διαβόλου τ' ὄνομα ἁγαπημένοι σμίγουν
Καὶ τῆς Ἑλλάδος ὅλοι τους τάφο βαθὺ ἀνοίγουν.
Καὶ «Ἄρον! Ἄρον! Σταύρωσον!» Εἰς τὴν Τουρκιὰ [φωνάζουν
Καὶ κλήρους 'στὴ χλαμύδα τῆς τὴν ξακουσμένην βάζουν
Γυριζουνε μὲ τὸ βαρὺ Σταυρό της εἰς τοὺς ὤμους
Τοῦ κόσμου τὴ Βασίλισσα εἰς τῶν ἐθνῶν τοὺς δρόμους,
Καὶ σέρνεται εἰς τὸ Φεζάν, τῆς Ἀφρικῆς τὴν ἄκρη
Ὅπου τὴ Γῆ της ἔκαψε τόσων Μαρτύρων δάκρυ·
Τὴν φραγγελώνουν ἄσπλαγχνα εἰς τὴν Πλατυὰ-Ἀσία
Ποῦ τὰ παιδιά της ἔγειναν γιὰ τοὺς λαοὺς θυσία
Καὶ μέσα ς' τοῦ Παράδεισου τ' ἀμάραντα λουλούδια
Ποῦ ἔψαλλεν ὁ Ὅμηρος τὰ πρῶτά του τραγούδια
Καὶ ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ 'στὴ Γῆ ἐπρωτοφάνει,
Ἑλλάς μου τὸ ἀκάνθινο σοῦ πλέκουνε στεφάνι.
Τὸ ἐθνικό του φρόνημα ὅποιος λαὸς ἀφίνει
Πολλοὺς αἰῶνας δάκρυα ἀθλίου δούλου χύνει·
Πολὺ καιρὸ ἐχάσαμε εἰς τὴν ζωὴ τὴν ξένη·
Ξαναχαράχτε τὴ γραμμὴ 'ποῦ εἶχε χαραγμένη
Τοῦ Κωνσταντίνου τὸ σπαθὶ μετ' ἁγιό του αἷμα
Ὅταν στὴ Λαύρα ἔδυεν τὸ ὕστερό του βλέμμα,
Γραμμὴ 'ποῦ ἔχει ἐθνικὴ τιμὴ χαρακωμένη,
Ὅποιος λαὸς ἐβάδισε ποτέ του δὲν πεθαίνει.
Μόνον ἐκείνη ἡ γραμμὴ σὰν ἄστρα δυὸ ἑνώνει
Τὴν Πόλι μὲ τῆς Ἀθηνᾶς τ' Ἀθάνατο κοτρώνι.
Τσαρούχι καὶ παληκαριὰ, σελάχι καὶ ἀλήθεια
Καὶ ὄχι τρόποι εὐγενεῖς καὶ πουλημένα στήθια·
Κονίσματα καὶ ἅρματα στολίδια τοῦ σπιτιοῦ μας
Καὶ μοναχό μας ὄνειρο ἡ τέχνη τοῦ Μαρτιοῦ μας.
Μαῦρο ψωμί, 'στὴ σούβλ-ἀρνὶ, νερὸ στὸ τάσι, φτέρη,
Φλοκάτα χιόνι, στρῶμά μας ἡ ντόπια ἀνδρομίδα,
Τὰ Σόδομα τῶν Ἀθηνῶν ἕνα πλατὺ λημέρι!
Μόνον μ' αὐτὰ θὰ σώσωμε τὴν ἄρρωστη πατρίδα.

. . . . . .

Ἔγεινε νεκρολούλουδο τοῦ Μάρτη τὸ λουλοῦδι
Καὶ 'στὴ γιορτή του θλιβερὸ σᾶς ἔψαλα τραγοῦδι·
Ἀλλ' ἂν τοῦ Ρήγα ὁσκοπὸς σᾶς γίνῃ σύνθημά σας,
Θούριον εἰς τὴν λύραν μου θὰ γίνῃ τ' ὄνομά σας·
Σᾶς εὔχουμ' Ἑλληνόπουλα σὰν σήμερα τοῦ χρόνου
Ἁρματωμένοι Ἄγγελοι χρυσᾶ φτερὰ τοῦ Θρόνου,
Ν' ἀπλώνετε 'στὸ Βόσπορο τοῦ γένους τὴ Σημαία
Κ' ἐγὼ νὰ ψάλω τρόπαια, λαμπρότερ' ἀπ' τ' ἀρχαῖα.

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1891

ΥΠΟ

Γ. Ν. ΜΑΥΡΗ

ΕΝ ΤΩ ΣΥΛΛΟΓΩ «ΒΥΡΩΝΙ»

Πανηγυρίζοντος σήμερον σύμπαντος τοῦ ἔθνους, τοῦ μὲν ἐλευθέρου ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ ἐκδηλώσει, τοῦ δὲ ὑποδούλου καὶ διεσπαρμένου ἐν πικρᾷ πλὴν εὐγλώττῳ σιγῇ, τὸν γιγάντειον τῶν πατέρων ἡμῶν ἀγῶνα, δὲν ἠδύνατο τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον νὰ μὴ συμμετάσχῃ τοῦ κοινοῦ πανηγυρισμοῦ, εὐσεβὲς τελοῦν μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ἀϊδίου μνήμης τῶν δόντων ἡμῖν τὸ κάλλιστον καὶ ποθεινότατον τῶν ἀγαθῶν - τὴν Ἐλευθερίαν, τιμώμενον δὲ διὰ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς τῶν εὐγενεστέρων τέκνων τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, ἑνὸς τῶν συμπαθεστέρων ποιητικῶν πνευμάτων, ἐξ ὅσων ἐπέλαμψαν ἐν τῷ περιλαμπεῖ στερεώματι τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως, καθῆκον εἶχε μίαν ἔτι ν' ἀφήσῃ εὐγνωμοσύνης φωνὴν πρὸς ἐκείνους, ὧν τὴν δόξαν καὶ τὰ μαρτύρια τοσάκις ἔφερεν ἡ φήμη ἐπὶ τῶν εὐπετῶν αὐτῆς πτερύγων, ἓν ἔτι νὰ χύσῃ δάκρυ ἐπὶ τοῦ δαφνοστεφοῦς καὶ ἐνδόξου βωμοῦ των.

Πανηγυρίζων σήμερον τὴν συμπλήρωσιν ἑβδομηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν θεόθεν μετεδίδετο ὁ πρῶτος σπινθὴρ εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην πυρκαϊὰν τῆς ὁποίας αἱ φλόγες κατεθάμβωσαν τὴν οἰκουμένην καὶ ἐξ ἧς ἐλευθέρα ἀνέθορεν ἡ Ἑλλάς, ἀνέθετό μοι τὸ μέγα καὶ βαρὺ καθῆκον ὅπως παραστῶ ἐνώπιον τῆς φιλομούσου ταύτης καὶ πεφωτισμένης ὁμηγύρεως, ὁ ἀδέξιος ἐγὼ τοῦ λόγου χειριστὴς καὶ ἀνασύρω τὴν περικαλλῆ αὐλαίαν τοῦ φοβεροῦ δράματος τῆς ἐθνεγερσίας ἡμῶν, τοῦ ὁποίου ἑκάστη πρᾶξις καὶ μυριόνεκρος μάχη, ἑκάστη σκηνὴ καὶ καλλίνικον τρόπαιον.

Συνειδὼς τὸ μέγεθος τοῦ ἀνατεθέντος μοι ἔργου, ἠσθανόμην ἐμαυτὸν ἀνίκανον καὶ δηλὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τηλικούτου καθήκοντος· ἀλλὰ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιεικείᾳ πεποιθώς, θαρρούντως εἰς τὴν τῶν λόγων κονίστραν κατέρχομαι, ἥκιστα ἐγὼ εὐπάρυφος, τὴν ὑμετέραν πολύτιμον προσοχὴν ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἐπικαλούμενος.

*
* *

Ὑπῆρξεν ἐποχή, Κύριοι, καθ' ἣν ἔθνος μέγα καὶ εὐκλεές, ἔθνος ἡρωϊκὸν καὶ ἔνδοξον, ἀφ' οὗ ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας τροπαιοφόρως ἐμάχετο πρὸς βαρβάρους ἐπιδρομεῖς προασπίζον καὶ σῶζον τὴν ἀνθρωπότητα ὑπερασπιζόμενον τὸν παγκόσμιον πολιτισμόν. ὑπέκυψε τέλος εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Πλάστου ἀχθὲν δοῦλον καὶ ὡς ὁλοκαύτωμα ἑαυτὸ παρασχὸν εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἀνθρωπίνων ἐλευθεριῶν.

Ἐπὶ τέσσαρας μακροὺς αἰῶνας ἐσπάραζεν ὑπὸ τὴν βαρεῖαν τοῦ κατακτητοῦ πτέρναν, τετρακόσιοι δυστυχεῖς χρόνοι εἶδον τὸ ἔθνος τῶν Τιτάνων κῦπτον τὸν αὐχένα ὑπὸ τὴν μάστιγα τοῦ Ἀσιάτου δορυκτήτορος.

Ὁ Κόσμος ἐθεώρησεν ἔκτοτε τὸ ἔθνος τοῦτο ὡς παντελῶς ἐκλεῖψαν ἐκ τοῦ προσώπου τῆς Γῆς, ὡς ἀπολέσαν πᾶσαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἰκμάδα, καὶ ὡς ἀποστερηθὲν καὶ γυμνωθὲν πασῶν τῶν ἐμφύτων αὐτοῦ ἀρετῶν καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αἰσθήματος, διὰ συνεξομοιώσεως καὶ συγχρωτισμοῦ πρὸς τοὺς δυνάστας αὐτοῦ. Ἡ δὲ χριστιανικὴ Εὐρώπη, ἐπτοημένη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ καταδυναστεύοντος, διετέλει ἀπαθὴς θεατὴς τῆς πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῆς διαδραματιζομένης παραβιάσεως τῶν αἰωνίων τῆς φύσεως νόμων ὡς αὐλοκόλαξ ψοφοδεὴς ἐπεκρότει εἰς τὰ διαπραττόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπιδρομέως στύγεια ἔργα, χαιρεκάκως πιστεύουσα τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἡρωικοῦ ἔθνους καὶ μηδαμῶς σκεπτομένη ὅτι ἠδύνατό ποτε ἐκ τῆς τέφρας αὐτοῦ νὰ ἀναγεννηθῇ τυραννοκτόνος καὶ ἡρωικὴ γεννεά, μέλλουσα νὰ διασπάσῃ τοὺς βαρεῖς τῆς δουλείας κρίκους, νὰ καταβιβάσῃ τὴν ἐπηρμένην τοῦ τυράννου ὀφρὺν καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τὴν ἐκπεπληγμένην Εὐρώπην τὸ ἀληθὲς προσωπεῖον, τὸ ἀκριβὲς μέτρον τῆς ἰσχύος τοῦ δυνάστου αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὅμως, ἂν καὶ διηνεκῶς ἐσπαράζετο ὑπὸ τῶν ἀπηνῶν αὐτοῦ καταδιωκτῶν τὸ ἀτυχὲς τοῦτο ἔθνος, ἂν αὐτὸ καὶ μόνον ὑφίστατο τὰς θηριώδεις ὁρμὰς τοῦ κατακτητοῦ αὐτοῦ, ἂν ὑπεβάλλετο εἰς τὰς ἀνηκουστοτέρας καὶ τερατωδεστέρας βασάνους, ὅσας ποτὲ ἐπενόησεν ἡ μαύρη καὶ εἰδεχθὴς τοῦ τυράννου ψυχὴ, ὅπως τέλεον ἀπογυμνωθῇ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ ἀξίας, εἶχεν ὅμως ὀνείρους εὐγενεῖς καὶ πνεύματος ἐκστάσεις ἐν τῇ νεκροφανείᾳ αὐτοῦ, διεφύλαττεν ἐν τοῖς στήθεσιν αὐτοῦ ἀμείωτον καὶ ἀλώβητον τὴν πατρῴαν αὐτοῦ ἀρετὴν καὶ διετήρει ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην τὸ εὐκλεὲς αὐτοῦ ὄνομα.

Εἰς τὰς σκοτεινοτέρας τῆς καρδίας αὐτοῦ πτυχὰς ἔκρυψε ζηλοτύπως τὴν μεγάλην ἰδέαν τῆς ἐξεγέρσεως, ἐξ ἧς ἀργότερον μυρόεν καὶ ἀγλαόμορφον ἔμελλε νὰ ἀναβλαστήσῃ τὸ ζωογόνον τῆς Ἐλευθερίας δένδρον, ποτιζόμενον ἀπὸ τὰ ἀθῶα αἵματα τῶν σφαγιαζομένων θυμάτων.

Τετρααίωνος σκληρὰ δουλεία δὲν κατίσχυσε νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὴν συνείδησιν τοῦ περιδόξου Ἑλληνικοῦ ἔθνους τὴν εὐγενῆ πεποίθησιν καὶ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα τῆς παλιγγενεσίας αὐτοῦ. Τὸ ἀποτρόπαιον καὶ εἰδεχθὲς τῆς τυραννίας φάσμα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποσβέσῃ τοὺς ἱεροὺς τῆς Ἐλευθερίας πυρσοὺς, ἐπιμελῶς διασωζομένους ἐν τοῖς ἀπροσίτοις καὶ ἀδουλώτοις κορυφαῖς ὑψινεφῶν ὀρέων ἢ ἐν τοῖς σκοτεινοῖς καὶ ἀγρίοις σπηλαίοις ἀπορρώγων βράχων.

Ἡ Ἐλευθερία, ἡ ἁγνὴ αὕτη καὶ ἄμωμος τοῦ Οὐρανοῦ κόρη, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἔχουσα τοὺς λάτρεις αὐτῆς παρὰ τῷ ἀτυχεῖ τούτῳ ἔθνει.

Ναοὶ αὐτῆς ἀείποτε ὑπῆρξαν αἱ ὑπερήφανοι

καὶ χιονεσκεπεῖς κορυφαὶ τῆς Πίνδου, τῆς Ὄσσης, τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Ταϋγέτου καὶ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ λειτουργοὺς αὐτῆς καὶ θεράποντας εἶχε τὴν μισοτύραννον καὶ ἐλευθερόφρονα ἐκείνην γεννεὰν τῶν ἀρηϊφίλων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν τῶν ἁρματωλῶν καὶ κλεφτῶν, οἵτινες ἀποδυσπεττοῦντες τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς σκληρὰν καὶ κτηνώδη δουλείαν, ἀνέτρεξαν τὰ ὄρη, ἀναπετάσσαντες ἐκεῖ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς Ἐλευθερίας λάβαρον, ἐπισείοντες κατὰ τοῦ αἱμοχαροῦς δεσπότου τὴν τυραννοκτόνον αὐτῶν ρομφαίαν καὶ προαγγέλλοντες τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀναγέννησιν τοῦ ὑποδούλου Γένους.

Ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ τῆς Ἐλευθερίας πνοὴ ἀπὸ τὰ ὑψικάρηνα ἐκεῖνα τοῦ Κλέφτου σκηνώματα διαχεομένη ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἐζωογόνει καὶ ἠλέκτριζε τὸν μαραινόμενον ἐν τῇ ψυχοβόρῳ καὶ πνιγηρᾷ δουλικῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἀτυχῆ δοῦλον. Ἡ πολυπλόκαμος τῶν Φιλικῶν Ἑταιρία, ἀπὸ τὰ τρισόλβιακαὶ εὐδαίμονα μέγαρα τοῦ πλουσίου ἀριστοκράτου,τοῦ τρυφηλοῦ ἡγεμόνος καὶ τοῦ ἀνωτάτου θρησκευτικοῦ ἄρχοντος, μέχρι τῆς ταπεινῆς καὶ πενιχρᾶς καλύβης τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ ποιμένος ἐκτείνασα τοὺς φιλελευθέρους αὐτῆς πλοκάμους, ἐξήγειρε τὰ πνεύματα πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν καὶ προητοίμασε τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ μυριοποθήτου σαλπίσματος.

Ἄσμενοι καὶ μετὰ παλμῶν καρδίας ἀνέμενον οἱ γενναιόφρονες ἐκεῖνοι ἄνδρες τὴν ποθητὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς Ἑλλάδος ἤθελεν ἀκουσθῇ ὁ ἐγερτήριος πολεμικὸς παιὼν, ἤθελεν ἀντηχήσῃ τὸ στεντόρειον τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως σάλπισμα, καὶ ἤθελον ὠχριάσῃ αἱ ἄγριαι τῆς τυραννίας ὀρδαὶ πρὸ τῶν ὑπερηφάνων κκὶ ἀρειμανίων τῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ Χριστοῦ λεγεώνων.

*
* *

Τὴν 25 Μαρτίου 1821. Τὴν ἡμέραν ταύτην, καθ' ἣν προηγγέλλετο τὸ μέγα τῆς ἐανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ μυστήριον, καθ' ἣν ὡς ἐν κολυμβήθρᾳ Σιλωὰμ ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀνεκαινίζετο, καθ' ἣν ὁ Γαβριὴλ προσεφώνει τῇ Παρθένῳ τὸ «Χαῖρε» καὶ θεόπεμπτος σαλπιστὴς διεσάλπιζεν ἀνὰ τὴν ὑφήλιον τὴν ἀπελευθέρωσι ν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου, τὴν ἡμέραν ταύτην, λέγω, ὥρισαν ὡς ἔναρξιν τῆς τουρκομάχου πάλης αὐτῶν οἱ ἡρωικοὶ ἡμῶν πρόγονοι.

Αὐτὴ τὴ 'μέρα διάλεξεν ἡ δόλια μας Πατρίδα
Τῆς λευθεριᾶς τὴν ἄνοιξι μὲς τὴ σκλαβιὰ νὰ χύσῃ
Μὲς τὸν χειμῶνα τῆς σκλαβιᾶς ποῦ ζῇ γιὰ μιὰν ἐλπίδα
Μαρτιάτικο τῆς Λευθεριᾶς, λουλοῦδι νὰ μυρίσῃ.

Ἐν τῇ ἱερᾷ τῆς Λαύρας Μονῇ, ἰδέτε, τελεῖται τὸ ἱερὸν τῆς θείας μυσταγωγίας μυστήριον, περὶ τὰς ἀναπεπταμένας τῆς Ἁγίας Πύλης πτέρυγας, ἀθρόοι συνωθοῦνται ἄνδρες πελώριοι καὶ σφριγῶντες, ἄνδρες αἱμάτων, γονυκλινεῖς ἀπεκδεχόμενοι παρὰ σεβασμίου ἱεράρχου τὴν θείαν μετάληψιν, τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἐμφαίνει κατάνυξιν, καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπαστράπτει ἐλπίς. Τὸ στῆθος αὐτῶν βιαίως ἀναπάλλον προδίδει ἐγκλεῖον κεραυνοὺς καὶ περὶ τὴν ὀσφὺν ἀναρτᾶται ἡ τουρκολέτηρ ρομφαία.

Ὁ σεβάσμιος καὶ πολιὸς πρεσβύτης, ἀφ' οὗ πάντων μετέδωκε τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἰδού, περιβεβλημένος τὴν ἱερὰν αὐτοῦ περιβολὴν καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἀνυψουμένην κρατῶν τὴν σημαίαν τῆς Ἐλευθερίας, καὶ τὸ σύμβολον τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς δόξης τὸν Σταυρόν, ἠρέμα καὶ μεγαλοπρεπῶς βαίνει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν τούτων τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πίστεως ὁπλιτῶν. Τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπιστέφουσιν ἀκτῖνες φωτὸς καὶ ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ ζωγραφίζεται ἔνθεος ἔμπνευσις. Τὰ ξίφη ἐκ τῶν κολεῶν ἀνασπῶσιν οἱ γίγαντες οὗτοι καὶ γονυπετεῖς προσέρχονται παρὰ τοὺς πόδας τοῦ θε'ηφόρου τούτου ποιμένος.. . 'Αποκαλύφθητε καὶ τὸ γόνυ κλίνατε πρὸ τοῦ τελουμένου ὧδε φρικτοῦ καὶ ἁγίου μυστηρίου.

Ἐνταῦθα ἀναγεννᾶται ἓν Ἔθνος. Ἐνταῦθα πάνοπλος ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐξέρχεται ἡ Ἀθηνᾶ, πάλλουσα τὸ δόρυ καὶ κραδαίνουσα τὴν ἀσπίδα.

Ἰδέτε, ὁ θεόπνευστος τοῦ Ὑψίστου λειτουργὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν γενναίων τούτων τῆς πατρίδος τέκνων ἱστάμενος, καὶ ὑψῶν τὴν ὑπερήφανον τῆς Ἐλευθερίας σημαίαν μὲ τὴν λακωνικωτάτην ἐπιγραφὴν «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» καὶ εὐλογῶν τὰς προτεταμένας αὐτῶν μαχαίρας «ἀπέλθετε, ὦ τέκνα, λέγει, ἔνθα τὸ καθῆκον καὶ ἡ πατρὶς σᾶς καλεῖ, τὸν ἀγῶνα ἡμῶν ἄνωθεν ἐπιβλέπει καὶ προστατεύει ὁ Ὕψιστος, διότι εἶναι ἀγὼν τοῦ φωτὸς πρὸς τὸ σκότος, τῆς ἀληθείας πρὸς τὸ ψεῦδος, τοῦ δικαίου πρὸς τὸ ἄδικον. Ἐὰν ἀποθάνητε, τὸ αἷμα ὑμῶν θὰ μεταβληθῇ εἰς φλογώδη χειμαρρον καὶ θὰ καταπνίξῃ τὴν πολυκέφαλον τῆς τυραννίας Ὕδραν Ἡ δὲ Ἀθανασία θέλει ἐπιγράψῃ ἐπὶ τῶν περγαμηνῶν αὐτῆς τὰ κλεινὰ ὑμῶν ὀνόματα, καὶ ἡ Ἐλευθερία καὶ Δόξα θέλουσι στέψῃ δι' ἀμαράντου δάφνης τὰ ἡγιασμένα ὑμῶν κόκκαλα.

Ὦ! ὁποίαν τρικυμίαν αἰσθημάτων καὶ παθῶν δὲν διήγειρεν ἐν τοῖς στέρνοιςτοῖς φλογοβόλλοις τῶν ἡρώων τούτων ἡ ἐγερσίφρων αὕτη τοῦ ἀοιδίμου Γερμανοῦ προσλαλιά.

Ὡρκίσθησαν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τηλαυγεῖ τῆς Ἐλευθερίας ὀνόματι ἢ τ' ἀσιανὰ δεσμὰ νὰ καταστρέψουν ἢ μὲ τῆς καρδίας αὐτῶν τὸ αἷμα νὰ θρέψουν τὸ τεταλαιπωρημένον καὶ πολυστένακτον τῆς πατρίδος ἡμῶν σῶμα.

Ἐὰν θρησκευτικῶς ἐτήρησαν τὸν ὅρκον αὐτῶν, οἱ ἀρηϊφιλοι οὗτοι ἄνδρες, ἐὰν ἄξιοι ἀξίων προγόνων ἀνεδείχθησαν καὶ ἐὰν ὑπερανθρώπως τὸ πρὸς τὴν πατρίδα αὐτῶν καθῆκον ἐξετέλεσεν, στεντορείᾳ τῇ φωνῇ διακηρύττουσι τὰ πλήρη ἡρωισμοῦ καὶ δόξης μεγαλουργὰ αὐτῶν κατορθώματα, πρὸ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὰ τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῶν Πλαταιῶν τὰ τρόπαια ὠχριῶσι.

Μετρᾶτε· ἐν Δραγατσανίῳ ὡς εὐθαλεῖς κλάδοι ὑπὸ τὸν βαρὺν τοῦ ξυλοκόπου πέλεκυν κατεκόπησαν καί ὡς πρῶτα θύματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἐλευθερίας προσεφέρθησαν οἱ πρωτομάρτυρες τῆς ἑλλην. παλιγγενεσίας, οἱ λογάδες καὶ ἀριστεῖς τῆς ἑλλ. ἀριστοκρατίας ὑπὸ τὸν μεγαλεπήβολον Ὑψηλάντην. Ἐκεῖ ἐν τῇ Μονῇτοῦ Σέκου ὁ ἥρωςΓεώργ. Ὀλύμπιος ὡς ἄλλος Σαμψὼν ἔλαβεν ἡρωικὸν θάνατον ἀνατινάξας ἑαυτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του εἰς τὸν ἀέρα, συνεπιφέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς κυκλώσαντας αὐτὸν τούρκους. Ἐν Βαλτετσίῳ καὶ Δολιανοῖς ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Πλαπούτας, ὁ Ἠλίας Μαυρομιχάλης, ὁ Νικήτας καὶ ἄλλοι, περιφανῆ ἦραν νίκην ἀνταλλάξαντες, τέσσαρα μόνον αὐτῶν συντρόφους πρὸς ἀπειράριθμα ἐχθρικὰ πτώματα. Τὸ περιβόητον τῆς Γραβιᾶς χάνι ἔγεινε στάδιον δόξης λαμπρὸν διὰ τὸν ταχύποδα τοῦ Ἀνδρούτσου υἱόν. Ἐν τῷ τουρκοφάγῳ τοῦ Καρπενησίου πεδιάδι περιπλανᾶται ἡ σκιὰ τοῦ μεγάλου τῆς νέας Ἑλλάδος ἥρωος, τοῦ ὑπερηφάνου τοῦ Σουλίου σταυραετοῦ Μάρκου Βότσαρη ἐνταῦθα παραδόντος τὸ πνεῦμα μετὰ πολύνεκρον καὶ λεοντώδη μάχην. Τίς δὲν ἠλεκτρίζεται καὶ ἀκούων μόνον προφερόμενον τὸ ἔνδοξον καὶ νευρῶδες ὄνομα τοῦ Μεσολογγίου; Ὦ ἱερὸν τοῦ ἔθνους προσκυνητήρον,Μεσολόγγι! Σὺ ὑπῆρξες ἡ εὐγενὴς ἀπαρχὴ τῆς'Ελευθερίας ἡμῶν καὶ τὸ μέλαθρον καὶ παλλάδιον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας! Οὐδὲν ἔθνος, οὐδεμία χώρα καὶ οὐδεμία ἐποχὴ δύναται νὰ ἐπιδείξῃ τὴν εὐκλεὰ ἐκείνην καὶ ἀθάνατον ἔξοδόν σου! Ἐν σοὶ ἀνεδείχθη ὁ Μαυροκορδάτος. Σὺ καὶ ἡ Κλείσοβα ἐδοξάσατε τὸν Τσαβέλλαν καὶ Σωτηρόπουλον. Ὁ Κολοκοτώνης, ὁ Παπαφλέσας ὁ Νικήτας καὶ ἄλλοι κατεβίβασαν τὴνἐπηρμένην τοῦΔράμαλη ὀρφὺν καὶτὰ τουρκοφάγα ξίφη των ὡς στάχυας τοῦ ἀγροῦ ἐθέριζον τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὁπλίτας ἐν τῇ κατὰ τοὺςΜύλους μάχῃ, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ὁ Γεώργιος Καραϊσκάκης ἢ ἤγειρε τρόπαια ἐν 'Αμφίσσῃ καὶ 'Αραχώβῃ ἢ ἐλάμβανων ἡρωϊκὸν ἐν Φαλήρῳ θάνατον ἐν τῷ μέσῳ πολυαρίθμων τουρκικῶν πτωμάτων. Ὁ 'Αργολικὸς καὶ Κορινθιακὸς κόλπος, ἡ Μυκάλη, τὰ Ψαρὰ, ὁ Καφηρεὺς, ἡ Τένεδος, ἡ Σφακτηρία,ἡ Χῖος καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ 'Αλεξάνδρεια καὶ πᾶσα ἡ τουρκολέτειρα ἡμῶν θάλασσα διηγοῦνται τοὺς ἄθλους καὶ τὰ ἔνδοξα τρόπαια τοῦ Μεγάλου Μᾳκούλη, τοῦ Κανάρη, τοῦ Σαχτούρη, τοῦ Τσαμαδοῦ, τῆς Βουβουλίνας, τοῦ Τομπάζη, τοῦ Κριεζῆ, τοῦ Παπανικολῆ, τοῦ Πιπίνου καὶ ἁπάσης τῆς γεραρᾶς χορείας τῶν ἡρωϊκῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οὓς ἡ ἡρωοτρόφος ἡμῶν καὶ τροπαιοφόρος παράγει θάλασσα. Καὶ τί πρῶτον,τί δ' ὕστατον εἴπω; Ἑκάστη σελὶς, ἕκαστος στίχος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας ἢ περιέχει τιτάνειόν τινα μάχην, ἢ κλαίει καὶ ταλανίζει τὰ ἀθῶα καὶ ἅγια θύματα τῆς τουρκικῆς θηριωδίας.

Αἴ! τὸ εἴκοσιένα μας τοῦ Κόσμου ἦταν νιάτα,
καὶ τελευταία ποίησις, μιλιόνι καὶ φλοκάτα.

('Αχ. Παράσχος)

Στρέψατε τὰ βλέμματα ὑμῶν πρὸς τῆς 'Ελάσσονος 'Ασίας τὰς χλοαζούσας ὄχθας. Ἴδετε τὴν μυρόεσσαν καὶ μακαρίαν πλὴν πολυστένακτον καὶ πολυώδυνον μάρτυρα τῆς νέας Ἑλλάδος, τὴν νῆσον, λέγω Χῖον. Ἑκατὸν χιλιάδας γυναικοπαίδων προσέφερεν ἡ μάρτυς αὕτη ὡς ἑκατόμβην θυσίαν εἰς τὴν αἱμοχαρῆ τῆς Σαλαμῖνος θεάν. Οἱ ἄγριοι βράχοι καὶ οἱ φάραγγες τῆς Κάσου, τῶν Ψαρῶν, τῆς Νιαούσης,τῶν Κυδωνιῶν καὶ τῆς Κασάνδρας ἀχνίζουσιν ἔτι ἀπὸ τὰ ἀθῶα αἵματα τῶν ἀπειραρίθμων, σφαγείων ἅτινα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας προσέφερον οἱ ἡρωϊκοὶ οὗτοι τόποι. Τοῦ Βοσπόρου τὸ ταχύρροον ρεῦμα καὶ τοῦ Μέλητος τὰ ἀργυρᾶ νάματα ἐβάφησαν καὶ ταῦτα ἀπὸ τὰ ἅγια αἵματα τῶν πατέρων ἡμῶν. Ὁ Πρωτομάρτυς καὶ ἀοίδιμος Γρηγόριος ὁ Ε'. ἐπὶ τῆς ἀγχόνης αἰωρεῖτο ἢ εἰς τὰς ἁγυιὰς τοῦ Βυζαντίου περιφρονητικῶς ἐσύρετο καὶ εἰς τὰ εὔξεινα ἀληθῶς τοῦ Κερατείου ὕδατα ἐρρίφθη, χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς αἱμοδιψοῦς'Ελευθερίας. Πῶς λοιπὸν τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἀγαθῶν ὑπάρχουσα, Σὺ ὦ 'Ελευθερία, εἰς τὸ αἷμα ἀρέσκεσαι; Φόνους ποθεῖς καὶ σφάγια νὰ σοὶ προσφέρωσιν οἱ λάτρεις Σου,καὶ τὸν ἀδαμάντιονθρόνον Σου, ἐπὶ πτωμάτων ἡρώων καὶ ἐπὶ αἱματοφύρτου γῆς στείνης; Ὦ! ὄχι, σεπτὴ 'Ελευθερία, ἁγνὴ Σὺ καὶ ἀγγελικὴ τοῦ οὐρανοῦ Παρθένος, δὲν ἀρέσκεσαι εἰς αἵματα καὶ θυσίας καὶ ἀποτροπιάζεσαι τὰ εἰδεχθῆ τῆς τυραννίας ἔργα. Τὸν περιλαμπῆ καὶ ἀκτινοβόλον θρόνον Σου δὲν ὀρέγεσαι νὰ στήνῃς ἐπὶ μεμολυσμένων τῆς τυραννίας τοπείων, ἀλλ'ἐπὶ καθαροῦκαὶἀμώμου ἐδάφους—τῆς τυραννίας δὲ τὸ κατερρυπομένον ἔδαφος,μόνον ὑπὸ ἁγνῶν καὶ ἀθώων αἱμάτων καθαίρεται —Προσφιλὲς καὶ αἰώνιον σκήνωμά Σου ἔχεις τὰς γεναίας καὶ ἡρωικὰς τῶν ἀνδρείων πολεμιστῶν καρδίας καὶ Σὺ μόνη παροτρύνεις καὶ προτρέπεις αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἡρωικῶν μεγαλουργημάτων. Σὺ καθωδήγεις καὶ διηύθυνες τὰ βήματα. Σὺ ἠκόνεις τὴν γλῶσσαν καὶ Σὺ ἐνέπνεες τὸν Τυρταῖον τῆς νέας 'Ελλάδος τὸν μεγαλεπήβολον καὶ μεγαλόφρονα Ῥήγαν, Σὺ προέτρεπες τὸν πρίγκηπα Ὑψηλάντην νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἡγεμονικὰς αὐτοῦ ἀπολαύσεις καὶ τὰ πριγκηπικὰ αὐτοῦ μέγαρα νὰ ριφθῇ εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος καὶ νὰ ταφῇ ὑπὸ τοὺς ψυχροὺς καὶ εὐρωτιῶντας θόλους τῆς εἱρκτῆς τῆς Μουγκάκης. Σὺ ἐδέσποζες τῆς καρδίας καὶ Σὺ ἐκηρίευες τοῦ πνεύματος τοῦ ἡρωικοῦ τῶν Βαρδουσίων τέκνου, τοῦ καμαρωμένου καὶ δροσάτου τῆς Λεβαδειᾶς λεβέντη 'Αθανασίου Διάκου, ὁπότε οὗτος πρὸς τὸ μαρτύριον, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἀγόμενος, ἀντέτασσε τοὺς ἡρωικοὺς καὶ μεστοὺς γενναίας αὐτοπαρνήσεως ἐκείνους λόγους.

«Τοῦρκοι κι' ἂν μὲ σουβλίσετε, ἕνας Γραικὸς ἐχάθη»

Ὑπὸ τοῦ θείου καὶ οὐρανίου Σου πνεύματος ἐνεφοροῦντο οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ ἐλευθερόφρονες καὶ ἡρωικοὶ φιλέλληνες ὁ Βύρων, ὁ Φαβιέρος, ὁ Σανταρόζας, ὁ Τζοῦρζ, ὁ Κόχραν, ὁ Ἀ-

στιγξ καὶ οἱ ἄλλοι, ὁπότε, ἐγκαταλείποντες τὰς ἀπολαύσεις τῆς εἰρηνικῆς καὶ τρισολβίας αὐτῶν ζωῆς, προσήρχοντο νὰ χύσωσι μετὰ τοῦ ἀγωνιζομένου ἔθνους, τὸ εὐγενὲς αὐτῶν αἷμα, ἢ νὰ κενώσωσι τὸ βαλάντιον αὐτῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος. Εἰς τὴν περίπυστον τοῦ Ναυαρίνου ναυμαχίαν Σὺ περιίπτασο, ὦ αἰθερία τῆς Ἑλλάδος νύμφη καὶ διὰ θαλερῶν ἀνθέων εὐγνωμόνως ἔρραινες τοὺς ἡρωικοὺς ναυμάχους τῶν Δυνάμεων ἐκείνων, οἵτινες, ἐπισφραγίσασαι διὰ τῆς εὐγενεστάτης ταύτης πράξεως αὐτῶν τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα, κατέκτησαν τὴν αἰωνίαν τοῦ ἔθνους εὐγνωμοσύνην. Σὺ κατῴκεις ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ μεγαθύμου τῆς Ὑδρας τέκνου καρδίᾳ τοῦ ἀειμνήστου Κουντουριώτου, ὁπότε οὗτος ἐξεκένου τὰς πλήρεις χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δεξαμενὰς αὐτοῦ, ὅπως θρέψῃ καὶ ζωπυρήσῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἐξέγερσιν. Ὁ πρὸς Σὲ ἀκραιφνὴς ἔρως, ὁ πρὸς Σὲ πόθος καὶ λατρεία ἐνίσχυε τοὺς βραχίονας καὶ ὥπλιζε τὰς χεῖρας τῶν ἡρώων τούτων πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Τιτανείου αὐτῶν ἔργου. Καὶ ὄντως, οὐχὶ ὀπισθόχρονος δόξα ἢ ἐγωιστικὸν τῆς φιλοδοξίας πάθος, ἀλλ' ἀκραιφνὴς καὶ ἁγνὸς πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως, ἅγιον καὶ ἱερὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αἴσθημα ὡδήγει καὶ παρώτρυνεν εἰς τὸ μαρτύριον καὶ τὰς θυσίας, τοὺς ἀοιδίμους ἐκείνους ἄνδρας ζωὴν, περιουσίαν καὶ οἰκογένειαν ὑπὲρ αὐτῆς θυσιάσαντας.

Ὦ! ἀλλὰ πῶς παρέλειψα τὸ ὄνομά Σου καὶ πῶς παρεσιώπησα τὴν δόξαν Σου ὦ μεγαλόφρων καὶ ἡρωικὴ τοῦ Αἰγαίου νύμφη, ὦ ἀτρόμητος τῆς θαλάσσης λέαινα, ὦ αἱμοσταγὴς τοῦ ἑλληνισμοῦ μάρτυς Κρήτη; Σὺ τῆς ὁποίας τὸ ἔδαφος προώρισται πάντοτε νὰ ποτίζηται ἀπὸ αἵματα ἢ δάκρυα, ὅπως ἐξαγοράσῃς ἐφήμερον τῶν δεινῶν Σου ἀναστολήν; Σὺ τὸ αἰώνιον τῆς Πατρίδος θῦμα, τῆς Ἐλευθερίας ἡ ἀπόκληρος κόρη; . . . . . .

Χαίρετε, ὦ ἔνδοξοι τῆς Ἐλευθερίας μαχηταί! Τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ὑμῶν καθῆκον, ὑπερανθρώπως ἐξετελέσατε, τὸν δοθέντα ὅρκον ἀπαρεγκλίτως ἐτηρήσατε· ἀπόκειται λοιπὸν Ὑμῖν ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὅνπερ εὐγνόμωνα τὰ τέκνα Ὑμῶν δαφνοστόλιστον καὶ ἀειθαλῆ, ἀνήρτησαν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Ὑμῶν Μαυσωλείου, ἐφ' οὗ ἀνεξιτήλοις γράμμασιν ἐπέγραψαν ἡ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη μετὰ τῆς Ἀθανασίας τὰ σεπτὰ καὶ εὐκλεᾶ Ὑμῶν ὀνόματα.

Εὐγνωμοσύνη αἰώνιος εἰς Ὑμᾶς, ὦ γενναῖα τῆς Πατρίδος τέκνα, ἄξιοι τῶν Λεωνιδῶν καὶ Θεμιστοκλέων ἀπόγονοι, σεῖς ὦ Ὑψηλάντη καὶ Ρήγα, Μαυρομιχάλη καὶ Κολοκοτρώνη, Καραϊσκάκη καὶ Βότσαρη, Ζάημη καὶ Λόντε, Μιαούλη καὶ Κανάρη, Κουντουριώτη καὶ Τομπάζη, Κριεζῆ καὶ Πιπίνε, καὶ ἅπασα ἡ γεραρὰ χορεία τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῶν θυσιῶν Ὑμῶν ἐπλάσατε τὴν ἐλευθέραν αὐτὴν χώραν, ἐφ' ἣ νῦν σεμνυνόμεθα.

Κοιμήθητε ἐν ἐλπίδι καὶ ἡσυχίᾳ εἰς τοὺς ἐρήμους τάφους Σας ἢ εἰς τὰς αἱματοφόρτους πεδιάδας ἐφ' ὧν ἐσκορπισμένα καὶ ἄταφα ἐσάπησαν τὰ ἱερὰ Ὑμῶν ὀστᾶ, ὦ ἔνδοξοι ἡμῶν πρόγονοι, καὶ ἐὰν ποταπὴ καὶ ραδιοῦργος Διπλωματία ζηλοτύπως καὶ ἐπιβούλως ἐσμύκρινε τὸ τεράστιον Ὑμῶν ἔργον καὶ εἰς μικρὸν καὶ περιωρισμένον χῶρον ἐπεριώρισε τὴν ἐλευθέραν ἡμῶν Ἑλλάδα, ὑπάρχει ὅμως ἀξία Ὑμῶν γενεὰ, ἥτις θὰ συνεχίσῃ τὸν ἡράκλειον Ὑμῶν ἀγῶνα καὶ ἥτις θὰ περάνῃ τὸ ἀτελὲς Ὑμῶν ἔργον.

Ναί. ἐὰν ὑπάρχῃ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἤν, ὡς πολικὸν ἀστέρα της καὶ ὡς πυξίδα εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῆς θεωρεῖ καὶ κατέχει ἡ ὁμόδοξος ἡμῶν καὶ προστάτις Ρωσσία, ἔχομεν ὅμως καὶ ἡμεῖς τὴν διαθήκην μας, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὴν κληρονομίαν μας, τὴν ὁποίαν μέχρι τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός μας, θὰ διεκδικήσωμεν καὶ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς ἀμφισβητήσῃ. Καὶ ἡ διαθήκη αὕτη εἶναι τὸ τερπνὸν ἡμῶν ὄνειρον, εἶναι τὸ γλυκὺ βαυκάλισμα τῶν τεθλιμμένων ἡμῶν ἡμερῶν. Τὰ ὅρια δὲ τῆς μεγάλης ταύτης κληρονομίας σαφῶς καὶ καθαρῶς ὡρίσθησαν ὑπὸ τῶν ἡρωϊκῶν ἡμῶν πατέρων διὰ τῆς ἐν Δραγατσανίῳ τῆς Δακίας ἑκατόμβης καὶ τῆς ἡρωϊκῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀποτυχίας τοῦ ἐνδόξου Κανάρη.

Οὐδέποτε θὰ ἀνεχθῶμεν νὰ διαβιώσῃ μέχρι τέλους εἰς τὰ στενὰ αὐτῆς χωρογραφικὰ ὅρια ἡ μεγάλη Πατρίς μας, οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψωμεν ν' ἀπαλοτριωθῇ τι ἐκ τῆς ἀπεράντου ἑλλην. Αὐτοκρατορίας. Ὄχι, μυριάκις ὄχι!

Δὲν θέμε τὴν Ἑλλάδα μας ὡς τὸ Μωριὰ ν' ἀπλώνῃ
δὲν θέμε τὴν ἀπέλειωτη τοῦ Ἀλεξάνδρου Μάνα
σὲ στήθη νάνου, ἄφθαρτη καρδιὰ νὰ φυλακώνῃ
καὶ νὰ τὴν κράζῃ μάνα της ἀλλόφυλη ζητιάνα.
Τὴν θέμε γῆ τοῦ Περικλῆ καὶ κῦμα τοῦ Κανάρη
ἐλπὶ σὲ κράνος Ἀθηνᾶς καὶ δάφη σὲ κοντάρι (1)

* *
*

Ἡ ἀκεραιότης τῆς Τουρκίας! Τὸ ἐξάμβλωμα τοῦτο τῶν ἑστεμμένων τῆς Εὐρώπης κεφαλῶν, τὸ νόθον τοῦτο τέκνον τῆς γηραιᾶς διπλωματίας, ὅπερ ὡς μορμολύκειον ἐπισείωσι πάντοτε καθ' ἡμῶν οἱ γεραροὶ τῆς ἑσπερίας ἀρεοπαγῖται, δὲν θὰ κωλύσῃ τοὺς λέοντας τοῦ Ταϋγέτου καὶ τοῦ Ὀλύμπου νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πατρικῆς ἡμῶν διαθήκης. Ἡ Ἑλλὰς ἀείποτε ὑπάρξασα ἡ σώτειρα καὶ πρόμαχος τῆς ἀχαρίστου ταύτης καὶ ἀγνώμονος Εὐρώπης προώρισται καὶ αὖθις ἀπὸ τῆς Θείας προνοίας νὰ σωσῃ τὸ κλυδωνιζόμενον τῆς γηραιᾶς ταύτης Ἠπείρου σκάφος ἀπὸ τῶν οἰδαλέων κυμάτων τοῦ ἀχανοῦς καὶ ἀπεράντου ὠκεανοῦ, τὸν ὁποῖον κατ' εὐφημισμὸν *Ἀνατολικὸν ζήτημα* ὠνόμασαν, τὸν ἀδιάλυτον τοῦτον καὶ πολύπλοκον δεσμὸν τῆς ἀνατολικῆς, ἡ Ἑλλὰς μόνη θὰ δυνηθῇ νὰ διαλύσῃ, διότι ἔμαθε παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου της τὸν μυστικὸν ἐκεῖνον τρόπον τοῦ διαλύειν τ' ἀδιάλυτα· Καί ἄν πρόκειται ἐν τῇ μελλούσῃ αὐτῆς ἐνέρ-

(1) Α. Παράσχος

γειᾳ νὰ θραυσθῇ ἀπέναντι τῆς ἰσχύος τῆς συνωσπισμένης Εὐρώπης, ἄν πρόκειται ν' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς τοὺς Χριστωνύμους τῆς Δύσεως ὁπλίτας, αἴ! τότε ἄς θραυσθῇ, ἄς ἀπωλέσῃ καὶ τὴν μικρὰν αὐτὴν γωνίαν ἣν διὰ τοσούτων αἱμάτων καὶ τοσούτων ἀγώνων κατέκτησεν.

Ἄ; ἀποθάνῃ, ἄς σβεσθῇ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά της,
Ἄς φάγῃ ἡ λήθη, καθὼς ζῆ ἄν γράφτηκε νὰ ζήσῃ,
Ἄς κοιμηθῇ αἰώνια μὲ τὰ νεκρὰ παιδιά της
Ἄν πασσαλίκι σλαύικο 'μὰ μέρα καταντήσῃ. (1)

Ἀλλ' ὄχι πατρίς μου, ἡ ἀποστολή Σου καὶ τὸ μέλλον σου εἶναι εὐρύ, ὡς εὐρεῖς καὶ ἄπειροι εἶναι οἱ κατὰ τῆς τυραννίας ἀγῶνες σου. Καὶ ἂν φθονερὰ καὶ ἄδικος διπλωματία πολλαχῶς ὑποστηρίζουσα τὸ καταρρέον τοῦ Ὀσμὰν Κράτος, θεῖσα οὕτω φραγμὸν εἰς τὴν φιλοδοξίαν Σου καὶ εἰς τὴν πρόοδόν Σου, θάρρει. Ὁ Θεὸς διέγραψε πλέον τὸ Κράτος τοῦτο ἀπὸ τοὺς μυστηριώδεις δέλτους τῆς ζωῆς καὶ προσκαλεῖ τὸν κληρονόμον εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ μεγάλου τούτου κληροδοτήματος· ἐκεῖ εἰς τῆς Ἠπείρου τὴν εὔανδρον χώραν, εἰς τῆς Μακεδονίας τὰ ἔνδοξα ἐδάφη, εἰς τῆς Θράκης τὰ δουλόσπαρτα πεδία, θέλει συζητηθῇ ὅσον οὔπω ἡ μεγάλη αὕτη δίκη, ἡ πολύπλοκος αὕτη διαδικασία. Ἐκεῖ εἰς τὰ πλήρη γλυκειῶν ἀναμνήσεων, εἰς τὰ δαφνοσκεπῆ του Ὀλύμπου μαγικὰ τοπεῖα, εἰς τῶν Ἀκροκεραυνείων τὰς ἀδουλώτους κορυφάς, θὰ βροντήσῃ πάλιν ὁ Ἑλληνικὸς κεραυνὸς καὶ θὰ ἐξυπνίσῃ τὴν σιγῶσαν Ἠχὼ τῶν ἡμιθεϊκῶν χρύνων. Ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς μεγαλωνύμου Κρήτης τὰς ἐλευθέρας κορυφάς, ὑψώθη ἤδη ἡ κυανόλευκος τοῦ Σταυροῦ σημαία καὶ ὑπὸ τὰς κροτούσας αὐτῆς πτυχὰς ἑτοιμοπόλεμοι οἱ ἀρειμάνιοι πολεμισταί, τραγῳδοῦσι τοῦ πολέμου τὸ ᾆσμα. Τὴν τυραννοκτόνον ἡμῶν θάλασσαν θὰ κατασπείρωσι πάλιν οἱ ἡρωικοὶ ἡμῶν ναυβᾶται διὰ ἐφαμίλλων τῶν προγόνων ἡμῶν τροπαίων καὶ τά τουρκοφάγα κύματα τῶν ἑλληνικῶν θαλασσῶν διὰ τοῦ ἐναρμονίου αὐτῶν ἠχου, θά μέλψωσιν ἐπινικίους παιᾶνας εἰς τοὺς νέους ἡμῶν ναυμάχους.

Οὔτε οἱ ὑπερήφανοι τῆς Ἀλβιόνος στόλοι, οὔτε Καισαροβασιλικαὶ ἢ Σλαυικαὶ λεγεῶνες θὰ δυνηθῶσι νὰ συγκρατήσωσι τὰς τουρκομάχους ἡμῶν στρατιάς.

Τὴν *διατήρησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης*, ἣν ὡς κώλυμα εἰς τὰς ἐνεργείας ἡμῶν προβάλλουσι οἱ ἀγέρωχοι τῆς Εὐρώπης τηβενοφόροι, δὲν κλονίζομεν ἡμεῖς. Δὲν διαταράττομεν ἡμεῖς τὴν παγκόσμιον ἰσορροπίαν, ἀκούοντες τῆς φωνῆς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ ἑνωτιζόμενοι τῆς γοερᾶς στοναχῆς τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν ἡμῶν. Δὲν ἀνατρέπομεν ἡμεῖς θρόνους ἐν τῷ δικαιώματι τῆς ἰσχύος ἡμῶν, ὅπως πράττωσι τοῦτο οἱ δυνάσται οὗτοι τοῦ Κόσμου, ἐν τῇ μέθῃ τῆς νίκης των. Ἄς φροντίσωσι μᾶλλον νὰ κατασιγάσωσι τὸν ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτῶν ἀνεγειρόμενον σάλον ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῶν τυραννουμένων λαῶν, ἃς συμβουλεύσωσιν ἑαυτοὺς καὶ ἃς κρύψωσιν ὑπ' αἰσχύνης τὸ πρόσωπον πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, οἱ πωληταὶ τῆς Πάργας, οἱ ἀγορασταὶ τῆς Κύπρου, οἱ δυνάσται τῆς Αἰγύπτου, οἱ δολοφόνοι τοῦ Ρήγα καὶ Ὑψηλάντου, οἱ δεσμῶται τῆς Κρήτης καὶ οἱ διαμελισταὶ καὶ ἅρπαγες τῆς δυστυχοῦς Πολωνίας.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀγνὴ καὶ ἄσπιλος Ἑλλάς, ἐν ὀνόματι τῶν ἀνθρωπίνων ἐλευθεριῶν θὰ κατέλθῃ αὖθις εἰς τὸ μέγα στάδιον τοῦ ἀγῶνος, πειθομένη ἐπὶ τὴν ἀρωγὴν τοῦ Ὑψίστου καὶ θαρροῦσα ἐπὶ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τῶν ἑαυτῆς τέκνων.

Ὁ ἐγερτήριος τῆς ἁγίας Λαύρας κώδων θὰ σημάνῃ πάλιν τὴν ἔναρξιν τῆς δευτέρας λειτουργίας καὶ ἀφηνιῶντες καὶ οἰστρήλατοι θὰ προσέλθωσιν οἱ ἀνδρεῖοι πολεμισταί, ἕτοιμοι νὰ συνεχίσωσι δι' ὁμοίων ἔργων τὸν ἱερὸν ἡμῶν ἀγῶνα καὶ στολίσωσι τὸν νέον ἡμῶν δαφνῶνα διὰ θαλερῶν καὶ ἀειθαλῶν δαφνῶν. Ταῦτα δὲ οὐχὶ ὡς ἀπὸ τρίποδος χρησμοδοτῶ, ἀλλ' ἐλπίζων εἰς τὸ φαεινὸν τῆς πατρίδος μου μέλλον.

Ναί, ἐὰν τὸ παρὸν ἐπελάθετο τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ καὶ ἐν οὐ δέοντι κατατρίβει τὸν χρόνον εἰς χαμαίζηλα πάθη ὀργιάζον καὶ μαινόμενον, ὑπάρχει ὅμως καὶ μέλλον, ὡς ὑπῆρξε καὶ παρελθόν, καὶ τὸ μέλλον τοῦτον ὑμεῖς ἐστε, ὦ νέοι τῶν Συλλόγων καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τρόφιμοι, γλυκεῖαι ἐλπίδες τῆς δυστήνου πατρίδος μας. Ἠλεκτρικὸς ἀναβρασμὸς βλέπω τὰ σπλάγχνα ὑμῶν νὰ λυμαίνητε καὶ τὴν ἱερὰν φωνὴν τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ ἱερωτέρου τῶν αἰσθημάτων νὰ συνταράσσῃ ὑμᾶς. Ναί, ὦ φίλη νεότης, θὰ πραϋνθῶσιν οἱ λυσσῶντες ἄνεμοι καὶ θὰ ἐπιλάμψῃ φαεινὸς ὁ τῆς πατρίδος οὐρανός. Ἡνωμένοι ἐν πνεύματι, καὶ ἀδελφοὶ πάντες μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρός, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, μὴ καταπροδώσωμεν αὐτήν· ἄς ἀποσβεσθῇ ἀφ' ἡμῶν πᾶν ἄλλο πάθος καὶ πᾶσα ἄλλη χαῦνος ἐπιθυμία καὶ μία μόνη λέξις, ἓν μόνον σύμβολον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ἀνεξιτήλοις γράμμασιν, ἄς ἐγχαραχθῇ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον καὶ τότε, ναί· τότε μόνον θέλομεν δικαιώσῃ τὰς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος καλὰς ἐλπίδας τῆς δυστήνου πατρίδος μας, τότε μόνον θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὀνομασθῶμεν ἄξιοι υἱοὶ τῶν ἡμιθέων ἐκείνων· τότε μόνον θὰ δυνηθῶμεν ἡμέραν τινὰ νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐλεύθεροι μετ' ἐλευθέρων, ἐκεῖ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ μαγευτικοῦ Βοσπόρου, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν κωδώνων τῆς ἁγίας Σοφίας καὶ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ νεωτέρου Κωνσταντίνου.

Εἴθε!

(1) Α. Παράσχος.

ΟΛΙΓΑΙ ΛΕΞΕΙΣ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ
ΕΠΙΖΩΝΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ἤθελα νὰ ἤμην γέρων, γέρων ὑπερεβδομηκοντούτης, νὰ ἀνεμιμνησκόμην τῶν ἐτῶν τῶν βαρυνόντων τὴν ράχινμου,τῶν διαρρευσάντων ἀπὸ τῆς ἐποχῆςτῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐπαναστάσεως,διὰ νὰ ἐννοήσω ὁποίαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνισμόν, πόσον σημαίνει ὁ ἔξαλλος ἐνθουσιασμὸς τῶν φοιτητῶν ὑπὲρ τῶν ἀγωνισαμένων, καὶ πόσον βαρύνουσιν ἐπὶ τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν ὀνείρων τῶν Ἑλλήνων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων, οἱ πολυάριθμοι ἐκεῖνοι λόγοι, οἱ ἀναμασσώμενοι καὶ ἀντιγραφόμενοι ἐπὶ τοσούτους περιπλομένους ἐνιαυτούς, οἱ ἐναύλως ἠχοῦντες εἰς τὰ ὦτά μας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπὸ τὸ κράτος των ἔτους. Τὴν τοιαύτην εἰσαγωγὴν ἔκρινα ὀρθὸν νὰ προτάξω, διότι ἐὰν δὲν ἤμην γέρων, ἐὰν δὲν παρηκολούθουν τὸν στρατὸν τῆς πρωτευούσης μετὰ τῆς μουσικῆς ἀνακρουούσης θορυβωδῶς τὸ «ὦ λιγυρὸν καὶ κοπτερὸν» καὶ τὸ «μαύρ'εἶν' ἡ νύχτα στὰ βουνά», ἐὰν δὲν ἔβλεπα τακτικῶς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὅπου καὶ ἂν ἐστρεφόμην, ὅπου καὶ ἂν εἰσηρχόμην, εἰς ὅ,τι γραμμένο χαρτὶ καὶ ἂν ἐλάμβανον εἰς χεῖρας, λόγους πανηγυρικοὺς ἀπὸ στόματος παντοίων ρητόρων καὶ σχήματα εἰλημμένα κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῶν ἀθανάτων ἐπῶν τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος, κατά τι ὀλίγον βιαιότερα ἀλλὰ καὶ πατριωτικώτερα, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ πιστεύσω ὅτι τοσαῦτα ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῆς μεγαλουργοῦ δράσεως τῶν μεγάλων ἡμῶν προγόνων, ὁπότε ἡ φήμη καὶ ἡ δόξα διεσάλπιζον ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου, γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου, τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ ὁ κρότος τῶν ἐκπυρσοκροτούντων ὅπλων των συνετάρασσεν καὶ ἀνεκλόνιζεν τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν. Θὰ ἐπίστευον ὅτι συνεπληροῦτο ἤδη τὸ τέταρτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἣν πανηγυρίζομεν καὶ ὅτι ἡ παρακώλυσις τῆς περαιτέρω ἐνεργείας τῶν φιλοπολέμων πατέρων μας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἡμίσεως ἐδάφους μας ἄρθεῖσα, ἤνοιξε νέαν ὁδὸν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ τολμηροῦ ἀλλὰ καὶ ἐπικινδύνου ἔργου των.

Ἐννοεῖται τώρα διὰ τί ἤθελα νὰ ἤμην γέρων; Διὰ νὰ ἀπαλλαγῶ τῆς ἀμφιβολίας ταύτης περὶ τῆς παρελεύσεως τῶν ἐτῶν, διὰ νὰ ἐγνώριζα ὅτι τηλικοῦτον διάστημα χρόνου μᾶς χωρίζει ἀπὸ τῆς ἐνδόξου ἡμέρας ἐκείνης, ὥστε σχεδὸν ἅπαντες οἱ ἥρωες τοῦ φρικαλέου δράματος μᾶς ἐγκατέλιπον διὰ τὸν ἄλλον κόσμον, ἀφήσαντες ὀλίγους τινὰς ἀντιπροσώπους αὐτῶν παρὰ τοῖς ἐλευθέροις ἀπογόνοις των. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ πατριωτικὰ σχήματα καὶ ἄρθρα ποῖον λοιπὸν σκοπὸν ἔχουσι;

Ρίψωμεν ἓν βλέμμα περὶ ἡμᾶς ἢ μᾶλλον περὶ τὸν πρὸ τεσσάρων ἐτῶν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος, ἂν βεβαίως μᾶς εἶνε πιστὴ εἰσέτι ἡ μνήμη Τί γίνονται τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς ἐνδόξου γενεᾶς τοῦ 21; Στερούμενα τοῦ ἄρτου, μόλις κατορθοῦσι διὰ τῶν ὀλίγων ἐναπομεινασῶν αὐτοῖς δυνάμεων νὰ εὕρωσι τὰ πρὸς διατροφὴν ἀπαραίτητα, ὅπως μὴ ἡ ἀβελτηρία καὶ ἡ ψυχρότης τῶν εὐεργετηθέντων τέκνων των ρίψῃ αὐτὰ εἰς τὴν ἐπαιτείαν, τὸ βάραθρον αὐτὸ τοῦ ἐξευτελισμοῦ. Ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα ἔπρεπε νὰ φέρωνται εὐγνωμόνως εἰς τὰ χείλη ἁπάντων ἡμῶν, ἐκεῖνοι πρὸ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ ἀποκαλυπτώμεθα διαβαινόντων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐκεῖνοι οἵτινες ἔδει νὰ προΐστανται πάσης εὐγενοῦς συναθροίσεως ὡς μοχλοὶ παντὸς πατριωτικοῦ μας ἔργου, ἐκεῖνοι διατελοῦσιν ἐν τῇ λήθῃ ἡμῶν ὥς τινες ἀνάξιοι προσοχῆς καὶ σεβασμοῦ, καὶ μόνον ἡ Κυβέρνησις ὡς εἰρωνείαν τῆς δικαίας ἡμῶν εὐγνωμοσύνης μόλις συγκατατίθεται νὰ ρίψῃ ἓν ψιχίον ἐκ τῆς πολυδαπάνου τραπέζης τῶν καταχραστῶν αὐτῆς Ἔσχον ἀγῶνας κατ' ἀφορήτου πιέσεως, καὶ ἤδη ὑφίστανται φοβερωτέρους ἀγῶνας: τῆς πείνης, τοῦ ἐξευτελισμοῦ!

Καὶ ὁ ἐπίλογος;—Οὗτος εἶνε ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν μεγαλουργὸν ἐκείνην γενεάν; Εἶνε αὐτὸς ὁ καταλληλότερος τρόπος εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀπείρου εὐγνωμοσύνης μας;

ΙΝΑΧΟΣ.

ΜΙΑ ΟΡΦΑΝΗ

Κοινωνικὴ σελίς.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Παρῆλθον πολλαὶ ἡμέραι ἕκτοτε. Τὰς ἑβδομάδας διεδέχοντο μῆνες καὶ ἐγὼ οὐδὲν κατώρθωσα νὰ μάθω περὶ τῆς ὀρφανῆς Ἑλενίτσας. Πολλάκις διῆλθον τῆς παλαιᾶς της κατοικίας, ὅπως εὕρω τινὰ καὶ μάθω περὶ αὐτῆς. Ἐσταθη ἀδύνατον· οὐδεὶς ἐξ ὅσων ἠρώτησα ἐγνώριζέ τι.

Παρῆλθον δύο ἔτη καὶ σχεδὸν εἶχον λησμονήσει αὐτήν· θλιβερά τις μόνον ἀνάμνησις μοῦ εἶχεν ἀπομείνει.

Β'.

Ἡμέραν τινὰ βροχερὰν τοῦ Ν)βρίου 1889 εἶχον κατέλθει εἰς Πειραιᾶ, ὅπως ὑποδεχθῶ τὸν παιδικόν μου φίλον Δ . . , ὅστις περατώσας τὰς ἐγκυκλίους σπουδάς του εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς πατρίδος μας εἶχεν ἐγγραφῆ τῇ ἐνεργείᾳ μου εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν καὶ τὸν Ν)βριον ἤρχετο πλέον ν' ἀκροασθῇ τῶν Καθηγητῶν του!

Ἡ χαρά μου ἦτο ὑπερβολική, ἀφοῦ θὰ ἔβλεπον μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν τὸν φίλον Δ . . , ὃν πλεῖον ἠγάπων ἀδελφοῦ.

Ἦτο ἡ 6 μ. μ. ὥρα, ὅτε τὸ «Ἰόνιον» ἐσφύριζεν. Ἠγέρθην πάραυτα ἐκ τοῦ καφενείου. ἔνθα ἐκαθήμην, καὶ ἔτρεξα εἰς τὴν προκυμαίαν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδίστασα ν' ἀνέλθω ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἕνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος σφοδροῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνέδωκα εἰς τὰς παρακλήσεις λεμβούχου, ὅστις δὲν ἔπαυε νὰ μ' ἐνοχλῇ μὲ τὴν μονότονον φωνήν του «Καμμιὰ βάρκα γιὰ μέσα, κύριε!»

Ἐπεβιβάσθην τῆς λέμβου του· ἀλλὰ μέχρις ὅτου φθάσω εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ὑπέστην μικρὸν μαρτύριον. Ἀφ' ἑνὸς ἡ ἕνεκα τῶν κυμάτων καὶ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου ἀναλίκνισις τῆς λέμβου, ἀφ' ἑτέρου τὸ φοβερὸν τοῦ σκότους, ὅπερ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθίστατο ψηλαφητότερον, μ' ἔβαλλον εἰς παραβόλους σκέψεις. Φωναὶ ἀπέλπιδες ἔφευγον ἀπὸ τοῦ στόματός μου, ὁσάκις ἡ λέμβος εὐθὺς ἀπὸ μετεώρου, ἐφαίνετο βυθιζομένη.

Συμβαίνει πολλάκις, ὥστε καὶ ὅταν τις εὑρίσκεται εἰς τοὺς φοβερωτίρους κινδύνους νὰ θέλῃ νὰ γελᾷ· ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχει τὸ προκαλοῦν τὸν γέλωτα, προσέτι δὲ καὶ πρόσωπον τῶν αὐτῶν διαθέσεων Οὕτω π. χ. ἐνῷ ἐγὼ ἐνόμιζον πλέον, ὅτι ἐχάθημεν, ὁ λεμβοῦχος δὲν ἔπαυε νὰ μ' ἐνθαρρύνῃ διά τινος φράσεως συνήθους μέν, ἀλλὰ προφερομένης μετά τινος ἀδιαφορίας πρὸς τὴν ὁρμητικὴν φορὰν τῶν κυμάτων καὶ εἰρωνίας πρὸς ματαίους φόβους μου: «**κουράγιο κ' ἐφθάσαμε**».

Κουράγιο κ' ἐφθάσαμε· ἐπανελάμβανον καὶ ἐγώ· τὰ δὲ χείλη μου διεστέλλοντο ποθοῦντα τὸν γέλωτα, ἀλλ' αἴφνης μία τῆς λέμβου μετεώρησις καὶ ἀνακιλίνδυσις ἔκαμε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ στόματός μου, ἀντὶ γέλωτος, φωνὴ ἄπελπις. Ἄλλως τε ἔτυχε νὰ ἦμαι καὶ μόνος ἐπὶ τῆς λέμβου, ἡ δὲ μοναξία μου, οὕτως εἰπεῖν,αὕτη, συνετέλει πολὺ εἰς τὴν ἐπίτασιν τοῦ φόβου μου.

Ἐκαθήμην κεκυφὼς καὶ ἤμην περιβεβλημένος μακρὺ ἐπανωφόριον, δι' οὗ εἶχον καλύψῃ ἐντελῶς τὴν κεφαλήν μου, μὴ θέλων νὰ βλέπω τὸν περιβάλλοντα τὴν λέμβον κίνδυνον.

Ἐτελείωσε πλέον· ἡ φωνὴ τοῦ λεμβούχου μοὶ ἐνεφύσησε ζωήν: «ἐφθάσαμε».

— Δόξα σοι ὁ Θεός, εἶπον.

Εἴχομεν φθάσει. Ἠγέρθην καταπεπονημένος ἐκ τῆς λέμβου καὶ ἀνῆλθον τὴν κλίμακα τοῦ ἀτμοπλοίου· προχωρήσας δ' ὀλίγον δεξιὰ εἶδον τὸν φίλον μου Δ . . . δίδοντα διαταγὰς εἴς τινα λεμβοῦχον . . .

— Ὦ! . . καλῶς ἦλθες! . . καὶ περιεπτύχθημεν ἀλλήλους ἐν προφανεῖ συγκινήσει· ἡ βροχὴ χάρις εἰς τὸν ἄνεμον εἶχε παύσει ἐντελῶς.

Ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ τῆς λέμβου μου καὶ κατόπιν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου κατ' εὐθεῖαν ἀνήλθομεν εἰς Ἀθήνας· ἦτο ἡ 3 μ. μ. ὥρα.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνόδου διηγούμεθα πρὸς ἀλλήλους ὁ μὲν τὰ νέα ἐκ τῆς πατρίδος, ἅτινα ἠκροώμην μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος, ἐγὼ δὲ τὸ γνωστὸν μαρτύριον, ὅπερ μοὶ ἐφαίνετο πλέον, ὡς ὄνειρον.

Τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο ἐκοιμήθημεν ἀμφότεροι εἰς τὸ αὐτὸ ξενοδοχεῖον, ἀφοῦ πρότερον ἐφάγομεν καλῶς.

Τὴν δ' ἐπιοῦσαν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἐνίων συγγενῶν διαμενόντων ἐν Ἀθήναις, ἀνήλθομεν εἰς τὴν συνοικίαν Νεαπόλεως, ὅπως εὕρωμεν δωμάτιόν τι πρὸς ἐνοικίασιν.

Κατόπιν ἐρευνῶν, κατορθώσαμεν νὰ ἐνοικιάσωμεν τοιοῦτον ἐπιπλωμένον καὶ δι' ἕνα μόνον ἄνθρωπον κατάλληλον. Ἦτο μεσημβρινόν, δευτέρου πατώματος καὶ καλῆς οἰκίας,ἀνηκούσης εἴς τινα χήραν πλουσίαν, τὴν Κ. Μ . . .

Τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του,ἦτον πλέον ἐγκατεστημένος εἰς τὸ δωμάτιόν του ὁ φίλος μου Δ.

Ἐγὼ δὲ ἐπήγαινα τακτικὰ καὶ τὸν ἐπεσκεπτόμην χωρὶς νὰ παρέχω ἐνόχλησίν τινα εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, καθ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία της ἐγίγνετο ἐπὶ τοῦ τρίτου πατώματος, ὅπερ οὐδεμίαν εἶχεν ἑτέραν συγκοινωνίαν πρὸς τὸ δεύτερον,ἐκτὸς τῆς εἰσόδου ἤτις ἦτο κοινὴ δι' ἀμφότερα.

Ἐκ τῶν δύο ὑπηρετριῶν τῆς κ. Μ. . ἔβλεπον μόνον τὴν μίαν, ἥτις ἦτο ἡλικιωμένη καὶ ἰσχνή· τὴν ἀπεκάλουν δὲ μὲ τὸ χαϊδευτικὸν ὄνομα *Τζιοβανίνα* (Ἰωάννα).

*
* *

Ἦτο Δεκέμβριος τοῦ 1889· ἐφύσα ὁ παγερὸς καὶ διαπεραστικὸς ἐκεῖνος ἄνεμος, ὃν ἀρκετὰ καλῶς γνωρίζουσιν οἱ ἐν Ἀθήναις ζήσαντες. Πρὸ τῆς πνοῆς αὐτοῦ ἐξηραίνετο πᾶσα δρόσος καὶ ἰκμάς. Ἦτο ἡμέρα Τετάρτη—μοῦ ἔμεινε ἀνεξάλειπτος ἡ ἡμέρα ἐκείνη—ὅτε ἕνεκα ἰδιαιτέρας ἐργασίας λίαν ἐπειγούσης ἐξύπνησα πολὺ πρωῒ καὶ ἐπειδὴ κατόπιν δὲν εἶχον τί νὰ κάμω, ἠθέλησα νὰ ὑπάγω παρὰ τῷ Δ..

Ἦτο ἡ 7 ½ π. μ. ὥρα καὶ ἡ θύρα τῆς οἰκίας τῆς κ. Μ... κλειστή. Ἔκρουσα αὐτὴν καὶ εὐθὺς ἤκουσα βήματα κατερχομένου τὴν κλίμακα, ὅπως ἀνοίξῃ· ἡ θύρα ἠνοίχθη, καί ... ἔμεινα ἀκίνητος ... ἀνετριχίασα ... ἦτο ἡ Ἑλενίτσα!

Ἡ ταραχή μου τῇ ἐφάνη παράδοξος· ἠθέλησα νὰ τῇ ἀπευθύνω ἐρωτήσεις τινας, ἀλλ' ἡ γλῶσσά μου εἶχε δεθῆ.

— Καί!... πῶς!...» δύο μονοσύλλαβοι λέξεις ἔφυγον τοῦ στόματός μου καὶ ἡ νεᾶνις ἐρυθριάσασα, ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἤρχισε νὰ φεύγῃ....

Ἡ Ἑλενίτσα ὑπηρέτρια!...

Ἀθλία!...

Πόσον ἦτο διάφορος! ἡ δρόσος, ἡ παιδικὴ χάρις, τὸ κάλλος εἶχον ἀποπτῆ διὰ παντὸς ἀπ'αὐτῆς, ψυχρὰ δὲ ἀδιαφορία τὴν εἶχε καταλάβῃ καὶ ἀόριστος μελαγχολία ἐζωγραφεῖτο ἐπὶ τοῦ προσώπου της.

Τὴν παρηκολούθουν διὰ τοῦ βλέμματος. Ἦτο οἰκτρά! τὸ βῆμά της χαλαρόν· οἱ ὀφθαλμοί της εἶχον κρυβῆ ἐντὸς τῶν κογχῶν, ὁ δὲ τῆς καταστροφῆς ἄγγελος, ἡ ἐλαφρὰ ἐπὶ τῶν παρειῶν ὠχρότης, ἐσπάρασσε καὶ τὴν ψυχροτέραν καρδίαν!

Ἡ Ἑλενίτσα! . . . Ὦ! . . .

Καὶ ἡ συγκίνησίς μου ἐκορυφώθη· ἐπροχώρουν ἀναίσθητος. Μόνον τὸ ἴνδαλμα τῆς μικρᾶς Ἑλενίτσας ἔβλεπον, ἣν πρὸ δύο ἐτῶν εἶχον γνωρίσει.

ἀλλὰ φεῦ! οὐδεμία σύγκρισις ὑπῆρχεν! Οὐδὲ μέχρι τοῦ ἐνδύματός της! ἡ σκληρὰ χήρα τὴν εἶχεν ἐνδύσει διὰ πενιχρᾶς λινάτσας.

Ποίαν ἄρά γε ὀδύνην θὰ ᾐσθάνετο ἡ ψυχὴ τῶν γονέων τῆς ὀρφανῆς, βλέπουσα τὸν ἄγγελόν των οὕτω βασανιζόμενον καὶ πάσχοντα ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν των! ὤ! ἴσως τὰ βάσανα αὐτὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων ψυχῶν, ὑφ' ὧν αἱ τοῦ κόσμου κακίαι εἶχον ἀναμφιβόλως ἐπιδράσει!

Ἤνοιξα μηχανικῶς τὴν θύραν τοῦ δωματίου τοῦ φίλου μου Δ... ὅστις μόλις εἶχεν ἐγερθῆ τοῦ ὕπνου, χωρὶς δὲ νά τῳ εἴπω τίποτε, ἐκάθισα ἐπί τινος ἕδρας καὶ κτυπήσας τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς γραφεῖον:

— Ἀ! ἀνέκραξα!... καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπληρώθησαν δακρύων· ἡ Ἑλένη!... Τίς μέγαιρα σὲ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκτρὰν ταύτην κατάστασιν;...

«Ἔκλαιες, ἀθλία ὀρφανή, καὶ ἐθρήνεις πρὸ δύο ἐτῶν, ὡς νὰ ἐγνώριζες τὴν μέλλουσαν τύχην σου!..

«Ἦσο ἄγγελος καὶ ἠδύνασο νὰ προΐδῃς! ἡ ψυχή σου ἔβλεπεν ὑψηλά!»

Ὁ φίλος μου Δ... κατ' ἀρχὰς μὲ ὑπέλαβεν ὡς παράφρονα, διότι οὐδένα τῷ ἀπέτεινα χαιρετισμόν, ἀλλ' ἀμέσως ἤρχισα νὰ ἐκβάλλω φωνάς, αἵτινες δι' αὐτὸν οὐδεμίαν εἶχον ἔννοιαν! ἐπὶ τέλους ἔλαβε τὸ θάρρος καί μοι λέγει:

— Τί ἔχεις, Διογένη, σήμερον; μήπως σοῦ συνέβη τίποτε;... τί; δὲν ὁμιλεῖς...;

— Θά σου πῶ!... Καὶ ἀφοῦ μετά τινα λεπτὰ συνῆλθον, ἤρχισα νὰ διηγῶμαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τῆς ὀρφανῆς Ἑλενίτσας.

Ἀμφότεροι διατιλοῦμεν συγκεκινημένοι ἐκ τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν βασάνων, ἃς ὑφίστατο κορασὶς μόλις δωδεκαέτις.

Ἡ ὠμότης τῆς θείας της ὑπῆρξεν ἀπίστευτος· οὐδέποτε ἔμενεν εὐχαριστημένη ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀνεψιᾶς της, ἀείποτε δὲ, καὶ δὲν ἦτο δύσκολον, εὕρισκε πολλὰς προφάσεις, ὅπως τὴν ξυλοκοπῇ ἀνηλεῶς, τὴν ὑβρίζῃ ἀπρεπέστατα καὶ τῇ ἐπιβάλλῃ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, αἵτιναι ἐπέδρων σπουδαίως κατὰ τῆς ὑγείας της· οὐδέποτε τῆς ἐπέτρεπε νὰ κοιμηθῇ πρὸ τῆς 11 μ.μ., οὐδὲ νὰ ἐγερθῇ μετὰ τὴν 5 π. μ.

Φαντάσθητε κόρην μέχρι τῆς χθὲς διώσασαν ἐν μέσῳ τῶν τριφερωτέρων θωπειῶν καὶ σήμερον ὑποβαλλομένην εἰς τοιαῦτα διαιτητικὰ μέτρα!

Ὦ πόσον ὑπέφερεν ἡ ἀτυχής! πόσον ἐλυπεῖτο.!

Ἔκρυπτε τὰ δάκρυά της ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς κακῆς θείας της, ἀλλ' ἡ καρδία της ἐσπαράσσετο.

Ἡ ἀπότομος μετάβασίς της ἀπὸ τῆς προτέρας εὐτυχοῦς εἰς τὴν κατόπιν οἰκτρὰν κατάστασιν, δὲν ὑπῆρξεν ἄνευ λυπηροῦ ἀποτελέσματος.

Ἡ Ἑλενίτσα εἶχε καταστῆ ἀγνώριστος· Δίς, τρὶς, πολλάκις εἶχε κρυολογήσῃ, ἀλλ' οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἠξιώθη... Ἔβηχεν... ἔβηχεν... ἡ δὲ βὴξ ἐξήρχετο ἐκ τῶν φθινόντων σπλάγχνων της, ὡς φωνὴ ἀπὸ ραγισθέντος ἀγγείου.

Ἡ θεία της τὴν ἀπεκάλει συνήθως «βδέλλαν» καὶ πολλάκις ὁμιλοῦσα μετά τινων φίλων της «ὤ! ἔλεγεν ἐκβάλλουσα στεναγμόν, ὅποιος δὲν ἔχει συγγενεῖς, εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κοινωνικὰς «βδέλλας.....».

* * *

Ἤγγιζεν ἤδη τὸ τέλος τῆς τραγῳδίας ταύτης.

Ἡ Ἑλενίτσα τὸν Ἰανουάριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔπεσε κλινήρης· μάταιαι ἀπέβησαν αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ κατάραι τῆς σκληρᾶς θείας της, ὅπως ἐγερθῇ.

Ἡ ὀρφανὴ ἔσβυνε· τὸ βλέμμα της καθίστατο ἀπλανὲς καὶ χαλαρόν. Προσκληθεὶς ὁ ἰατρὸς ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἦτο φθισικὴ καὶ ὅτι ὀλίγαι ἡμέραι ζωῆς τῇ ἐναπελείποντο

Τὴν εἶδον τρὶς μετὰ τοῦ φίλου μου Δ.... κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας της καὶ συνεκινήθην μέχρι δακρύων!

Ἐταλάνισα τὴν ἀτυχῆ νεάνιδα καὶ ἐβδελύχθην τὴν ὠμὴν θείαν!

Ἀλλὰ τί τὸ αἴτιον τὸ ὁδηγῆσαν τὴν δροσερὰν καὶ εὐανθῆ Ἑλενίτσαν εἰς τὴν λυπηροτάτην ταύτην θέσιν; Ὁ ἐγωϊσμός, ἡ ὀργή, τὸ πάθος τοῦ φονέως τοῦ πατρός της. Ὑπελόγησας ποτέ, ὦ κακοῦργε φονεῦ, τίνων ἀποτελεσμάτων ἐγένεσο αἴτιος, ὑποδουλωθεὶς εἰς τὸν οἰκτρὸν ἐγωϊσμόν σου;... ὤ! μόνη τιμωρία, ἀφοῦ ἡ Ἑλληνικὴ δικαιοσύνη σὲ ἀφίνει ἀδέσμευτον, ἔστω σοι ἡ αἰωνία τοῦ συνειδότος τύψις!

Γ'

Ἡ ὥρα τῆς τελευτῆς ἐσήμανεν. Ἡ ὀρφανὴ Ἑλενίτσα δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τῇ ζωῇ....

Τὸν Ἀπρίλιον, ἐνῶ ἅπασα ἡ φύσις ἀναλαμβάνει τὴν λαμπροτέραν στολήν της, ἐνῶ καὶ αὐτὰ τὰ τέλματα καὶ αἱ πέτραι ἀναδίδουσι ζωήν, τὸ θάλλος τῆς ὀρφανῆς Ἑλενίτσας εἶχε μαρανθῆ.

Ὁποία ἀντίθεσις!

* * *

Εἰς ἱερεύς, μία ἅμαξα καὶ ἓν παιδίον κρατοῦν τὸν Σταυρὸν, ὡδήγησαν τὴν Ἑλενίτσαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Κηδεία ἁπλῆ, ἄνευ πομπῆς, ἀφανής, ἄγνωστος.

Παρὰ νεόσκαπτον τύμβον, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ τάφου τοῦ πατρός της, ἐτάφη ἡ ἀτυχὴς κόρη δοκιμάσασα ἐν ἐλαχίστῳ διαστήματι τὰς τρυφερωτέρας θωπείας καὶ τὰ σκληρότερα βάσανα.

Εἰς τὸν ἐρημικὸν καὶ ἄγνωστον τάφον τῆς μικρᾶς ὀρφανῆς, ἔνθα οὔτε ὄνομα, οὔτε ἐπιγραφὴ ὑπῆρχε, μόνος ἐγὼ μετὰ τοῦ ἀναγνώστου μου ἔρρίψαμεν ἓν ἀνθύλλιον, ὅπερ κατώρθωσα νὰ δρέψω ἐκ τοῦ νεοφυτεύτου κήπου μου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ

Ο ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ

(Συνέχεια.)

Κατὰ Κυριακὴν εἶχεν ἔξοδον. Τότε μοὶ ὡμίλει περὶ τῶν προόδων, τῆς ἐργασίας, τῶν μαθημάτων της, καθ' ὅσον αὕτη καθίστατο ὁσημέραι σοφωτέρα. Ἐὰν δὲ εἶμαι ὀλίγώτερον ἀγροῖκος παρὰ πρότερον, τοῦτο ὀφείλεται εἰς αὐτὴν. Αὕτη μ' ἐδίδαξεν, ὡς ἔδει· μοῦ ἔλεγε περὶ τῶν μαθημάτων της καὶ ἐγὼ τὴν ἠκροώμην καὶ ἐπανελάμβανον ὅσα ἔλεγεν. Ὁσάκις μοῦ ἀνεγίνωσκέ τι, ἤμην προσεκτικὸς, ὡς μαθητὴς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνεθυμούμην, ὅσα εἶχεν εἰπεῖ.

Ὦ ὡ ἐμεγάλωνε, τοιούτῳ καθίστατο θελκτική· ἠγνόει τὴν τέχνην μου καὶ μ' ἐξελάμβανεν, ὡς καλόν τινα τεχνίτην, εὐκατάστατον. Ἤλλαξα κατοικίαν καὶ ἐπῆγα εἴς τινα συνοικίαν, ἔνθα ἤμην ἄγνωστος. Μὲ ἀπεκάλουν Ἕκτωρα Γυρῖνον **Lagamache** καὶ ὄχι Ἀκροβάτην, ὅπως εἰς τὰ περίχωρα. Τὰ ἐνδυματά μου ἐφύλαττον μετὰ προφυλάξεως ἐντὸς ἑρμαρίου. ὅπερ μόνος ἤνοιγον, ὅτε ἡ Μαρία εὑρίσκετο εἰς τὸ σχολεῖον. Οὐδεμία εἶχε περὶ τοῦ ἐλεεινοῦ ἐπαγγέλματός μου γνῶσιν.

Ἤμην διὰ τοῦτο εὐτυχής! Ἐγνώριζον καλῶς, ὅτιθὰ ἐντρέπετο ἔνεκενἐμοῦ·ἐὰν ἐμάνθανέ ποτε ὁποῖος τις ἤμην· διὰ τοῦτο ἀπεκρυπτόμην. Ἐννοεῖτε, κύριε; Νὰ κρύπτηταί τις ἀπ' ἐκείνου, ὅπερ ἀγαπᾶ ὑπὲρ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ νὰ φοβῆται, μήπως περιφρονηθῇ ἡμέραν τινά, ἐγκαταλειφθῇ ἴσως ἀπο τὸ εἴδωλον τῆς λατρείας του!

Ἔ, ! τοῦτο ἦτο φοβερόν!

Ἐν ὅσῳ ἦτο μικρὰ ἔτι, οὐδόλως ἐσκεπτόμην περὶ τούτου, ἀλλ' ὅσον καθίστατο ὡραία καὶ ὑπερήφανος νεᾶνις, ἐπιβλητικὴ καὶ εὐγενὴς, ἐντρεπόμην, κύριε, ἠσχυνόμην.

— Τί; ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν· ἡ ἀτυχὴς κόρη ἀνατραφεῖσα καὶ παιδευθεῖσα μετὰ πλουσίων ὁμοίων της, ἡ ἰσότιμός τών, ἡ φίλη των, θὰ καθίστατό ποτε παίγνιον τῶν φιλοσκωμμόνων συμμαθητριῶν της, αἵτινες θὰ τὴν ἔλεγον, ὅτι ἦτο κόρη ἑνὸς σχοινοβάτου τῶν σταυροδρομίων! Ἀ! εἶναι φρικώδες, τρομερόν!

-Εφοβούμην προσέτι μήπως μοῦ τὴν πάρουν, μήπως ἐπανεύρισκε τοὺς γονεῖς της καὶ μὲ ἄφινε μόνον. Ἐφοβούμην αὐτὴν τὴν μοναξιά. Σπανίως μὲν ἔβλεπον τὴν Μαρίαν, ἀλλ' ἤξευρον, ὅτι ἦτο ἰδική μου, ὅτι μὲ ἠγάπα, ὅτι μ' ἐσυλλογίζετο Ἤμην εὐτυχής.

— Ἡμέραν τινὰ θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ χωρισθῶ ἀπ' αὐτῆς, διελογιζόμην, νὰ ζήσω μακρὰν αὐτῆς, καὶ, τὶς οἶδεν, ἂν ἡ ἡμέρα αὐτὴ δὲν ἦτο ἡ αὔριον; Πῶς ὄχι! ἡ Μαρία δὲν εἶνε θυγάτηρ μου· τὸ ὄνομα τοῦ πατρός, ὅπερ μοὶ ἀποδίδει, δὲν μοῦ ἀνήκει. Δύναταί τις νὰ μοῦ τὴν ἀφαιρέσῃ, νὰ μοῦ τὴν ἀποσπάσῃ, νὰ μοῦ τὴν κλέψῃ; ὄχι, ὄχι, ἐγὼ τὴν ἔκλεψα ἀπὸ ἄλλον.

Ἔκλαιον.

Ἡ Μαρία ἔγινε 18 ἐτῶν. Ἦτο ὡραία, θελκτική, ὑψηλή, χαρίεσσα, πλήρης θελγήτρων· σᾶς ὁρκίζομαι, ὅτι δὲν εἶδον γυναῖκα ὡραιοτέραν. Ὅτε τὴν παρετήρουν, καὶ αὕτη μοὶ προσεμειδία, ἤθελον νὰ μένω εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς ἣν εὑρισκόμην κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀπησχόλει πλέον τὸν νοῦν μου ἐκτὸς τῆς ὡραίας ἐκείνης νεανίδος, ἥτις τόσον μὲ ἠγάπα. Ἀ! σᾶς ὀμνύω, θὰ ἤμην ὁ εὐτυχέστερος θνητός, ἂν ἀπέθνησκον ἔχων τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τῆς ἰδικῆς της, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ τῶν ἰδικῶν της προσηλωμένους. Ἀλλὰ δὲν ἐπέπρωτο οὕτω νὰ τελειώσῃ ἡ ζωή μου!....!....

Ε'.

Κυριακὴν τινα πρωί, ἡ Μαρία μὲ ἠρώτησεν, ἐὰν ἐσκεπτόμην νὰ τὴν ἀποσύρω ταχέως ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, καὶ ἐνηγκαλισθεῖσα με, ὡς ὅτε ἦτο μικρά.

— Πάτερ μου, μοὶ εἶπε, ἠξεύρεις πῶς ὅλαι αἱ συμμαθήτριαί μου εἶνε ἤδη ἐλεύθεραι καὶ πλεῖσται ὑπανδρευμέναι; Δὲν εἶμαι πλέον κορασίς· δύναμαι νὰ κατοικῶ ἀρκετὰ πλησίον σου, γνωρίζω ἀρκετὰ πράγματα καὶἤρχισα νὰστενοχωροῦμαι βλέπουσα ὅτι εἶμαι ἡ μόνη ἐν τῷ Σχολείῳ ἡλικιωμένη-

— Ἔχεις δίκαιον, Μαρία μου, τῇ ἀπεκρίθην ταραχθείς.

— Πάτερ μου, ἐπανέλαβεν, εἶμαι ἤδη 18ετής.

— Ἀληθὲς, ἀπήντησα· καὶ σκέπτεσαι νὰ ὑπανδρευθῇς;

— Ἴσχως.

Ὠπισθοχώρησα, ὡσεὶ μὲ ἔπληξεν ἀπροσδόκητός τις κεραυνὸς φαντασθῆτε ἄνθρωπον βλέποντα νὰ πίπτῃ περὶ τῶν ποδῶν του κεραυνός, καὶ νὰ ὀπισθοδρομῇ τετρομαγμένος. Εἰς παρομοίαν εὑρέθην θέσιν.

— Νὰ ὑπανδρευθῇ!... Νὰ ὑπανδρευθῇς;... Καὶ ἀγαπᾷς κανένα, Μαρία;

— Ἐτιθυμεῖτε νὰ σᾶς τὸ εἴπω, πάτερ μου;

— Ναί, παιδί μου, εἶπον, προσπαθῶν συνάμα νὰ συγκρατηθῶ ἐκ τῆς συγκινήσεως. Ὁμίλησον, σὲ ἀκούω.

Ἠσθανόμην πιεζομένην τὴν καρδίαν μου, ὡς ὑπὸ σιδηρᾶς χειρός.

Ἀ! πόσον ὑπέφερον!

Ἡ Μαρία ἐσκέφθη ἐπὶ μακρὸν καὶ παρακαλέσασέ με νὰ καθίσω, ἔλαβε καὶ αὐτὴ θέσιν πλησίον μου καὶ τείνασασα τὰς χεῖράς της ἐπὶ τῶν γονάτων μου, εἶπε:

— Πάτερ μου, γνωρίζεις καλῶς τὴν Ἔμμαν Βιλλεβιέ, περὶ ἧς πολλάκις σοὶ ὡμίλησα καὶ τὴν ὁποίαν θεωρῶ ὡς τὴν πιστοτέραν καὶ εἰλικρινεστέραν φίλην μου;

— Ναί, τὴν εἶδον ποτὲ εἰς Μοντρέλ... Λοιπόν;

— Ἔ! Ἡ Ἔμμα ἐνυμφεύθη πρὸ τριῶν—τεσσάρων μηνῶν μετά τινος ἐργοστασιάρχου, τοῦ κ. Μορέλ . . . Τὸν γνωρίζεις ;

— Ὄχι.

— Ἠεύρετε, ὅτι προσεκλήθην εἰς τὸν γάμον της καὶ ἐγενόμην παράνυμφος ;

— Τὸ γνωρίζω.

— Δὲν ἠθέλησες τότε, ἐνθυμεῖσαι νὰ μὲ συνοδεύσῃς . . .

— Δὲν ἠμποροῦσα, παιδί μου . . . . Ἐξακολούθει.

— Λοιπόν ! ἡ Ἔμμα ἔχει ἀδελφόν· εἶνε νέος ὡραῖος, καλῶς ἀνατεθραμμένος, ἄξιος καθ' ὅλα . .

— Αὐτὸν ἐννοεῖς ; τὴν ἠρώτησε.

— Αὐτόν.

— Καὶ τὸν ἀγαπᾷς ;

— Ὀλίγον....

— Ἀλλὰ σὲ ἀγαπᾷ ;

— Πολύ.

— Θέλεις νὰ τὸν λάβῃς σύζυγον ;

— Πάτερ μου . . .

— Ἀποκρίσου . . . ἀπάντησον.

— Θέλω, πάτερ μου !

Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐσκοτίνιασαν, τὸ αἷμα ἀνῆλθεν εἰς τὴν κεφαλήν μου· ἀπώθησα τὴν Μαρίαν καὶ ἐφώναξα :

— Ἂς ἔλθῃ νά μοι ὁμιλήσῃ !

Μόλις ἀπεμακρύνθη ἡ Μαρία, ἐπῆγα καὶ ἐρρίφθην ἐπὶ τῆς κλίνης μου, εἰς τὸ παραπλεύρως κείμενον δωμάτιον.

Ἤμην συντετριμμένος.

Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ. τὶ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐσκεπτόμην, διότι τίποτε δὲν ἐσκεπτόμην.

Ἔσχετε τοιαύτας στιγμὰς ἐν τῷ βίῳ σας ; Ἀναπνέει τις, ἀλλὰ δὲν ζῇ. Παρατηρεῖ, ἀλλὰ δὲν βλέπει. Νομίζω, ὅτι, ἂν ἐκείνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μ' ἐφόνευε, δὲν θὰ ᾐσθανόμην ὅτι ἀπέθνησκον.

Ἔμενον ἀκίνητος· παρετήρουν τὸν τοῖχον ἀσκαρδαμυκτεὶ καὶ οὕτως ἡ ὥρα παρήρχετο.

Μετὰ μικρὸν διάλειμμα ᾐσθάνθην ἐμαυτὸν ὄντα εἰς θέσιν νὰ σκεφθῶ θετικώτερον περὶ τοῦ συμβαίνοντος. Ἠγέρθην καὶ συνεκέντρωσα τὰς ἰδέας μου, βλέπων τὴν πλαστὴν εὐτυχίαν μου ἀφανιζομένην, καταστρεφομένην, ὡς ἄθυρμα.

Θὰ ἐχωριζόμην λοιπὸν τῆς Μαρίας ! Ἔπρεπε, διότι αὐτὴ ἡ ἰδία τὸ ἤθελε. Μάτην ἐγὼ τὴν ἀνέθρεψα, ὅπως μένῃ πάντοτε πλησίον μου. Ἔφθασεν ὁ καιρός, καθ' ὃν ἔμελλε νὰ μὲ ἀποχωρισθῇ. Πόσον ἤμην ἐγωιστής ! Μόνον περὶ ἑαυτοῦ ἐφρόντιζον· ἤμην εὐτυχὴς ἐκ τῆς παρουσίας της, τῆς μορφῆς της, τοῦ μειδιάματός της καὶ ἤθελον νὰ φυλάξω ὅλους αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς διὰ τὸν ἑαυτόν μου. Μοὶ ἐφαίνετο δέ, ὅτι, ὅστις μ' ἐφθόνει διὰ τοῦτο, διέπραττε κακούργημα. Ἀνῆκεν εἰς ἐμὲ, ἦτο ἰδική μου, διότι ἡ ἀξιολάτρευτος ἐκείνη κόρη ἦτο κόρη μου.

Κόρη μου ! . . .

Εἰς τὸ γλυκὺ αὐτὸ ὄνομα ἐσκίρτησα· κατέστην ὠχρὸς καὶ μικροῦ δεῖν ἐλιποθύμησα. Κόρη μου ! ὄχι, δὲν ἦτο κόρη μου καὶ δὲν εἶχον οὐδὲν δικαίωμα νὰ τὴν κρατῶ παρ' ἐμοί. Ὁ τίτλος αὐτὸς τοῦ πατρὸς, ὃν μοὶ ἀπέδιδε, δὲν μοι ἀνῆκε· τὰ φιλήματά της, αἱ θωπεῖαί της δέν μοι ὠφείλοντο. Ἤμην, οὕτως εἰπεῖν, παρείσακτος εἰς τὴν καρδίαν της· ὤ ! ἡ σκέψις αὕτη μ' ἐφόνευε !

Τὴν ὀνόμαζον πάντοτε κόρην μου καὶ αὐτὴ μὲ ἀπεκάλει πατέρα της· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπέπρωτο νὰ διαρκέσῃ πολύ. Ἦτο ἀνάγκη νά της εἴπω τὰ πάντα νά της φανερώσω ὅλην τὴν ἀλήθειαν, διότι ἡ ὥρα ἤγγικεν, τὸ μυστικὸν ἔπρεπε ν' ἀποκαλυφθῇ.

Δὲν ἐδίστασα· διηυθύνθην κλονιζόμενος εἰς τὸ δωμάτιόν της. Εὗρον τὴν θύραν ἀνοικτήν.

Ἡ Μαρία καθημένη ἐπί τινος ἕδρας, ἦτο σύννους, βεβυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις της.

Δὲν ἐνόησεν ὅτι εἰσῆλθον καὶ ἔμενεν ἀκίνητος· τὴν ἔκραξα.

Ἐκείνη ἀνασκιρτήσασα ἔστρεψε τὸ βλέμμα της πρός με. Ἠγέρθη ἀμέσως καὶ ἦλθε πλησίον μου· οἱ κυανοῖ της ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἔμπλεοι δακρύων.

Τὸ πρόσωπόν μου ἦτο σκυθρωπὸνκαὶ περίλυπον. Τὴν παρετήρησα προσεκτικῶς, ἐκείνη δὲ ὀπισθοχώρησε, καί :

— Τί ἔχεις ; μὲ ἐρωτᾷ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΙΕ΄. Ποία ἀγάπη εἶναι θερμοτέρα ;

ΙΣΤ΄. Τί φοβεῖσθε περισσότερον, τὸν φθόνον ἢ τὴν συκοφαντίαν ;

ΙΖ΄. Τίνι τρόπῳ θὰ λυθῇ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα ;

ΙΗ΄: Τί πρᾶγμα ἀνοίγει χωρὶς κλειδί ;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Β' ΦΥΛΛΟΥ

Ε΄. Διατί κυρίως καρκινοβατεῖ ἡ Ἑλλὰς πολιτικῶς ;

Ὁ κ. *Κάποιος* ἔχει πρῶτος τὸν λόγον.

«Διότι ἀνεκηρύχθη ὡς Θεὸς καὶ πρωτοστάτις ἐν πάσῃ ἐθνικῇ ἐκδηλώσει ἡ Μέγαιρα πολιτική. Ὁ στενὸς καὶ δυσδιάρρηκτος πάσης ἐνεργείας σύνδεσμος πρὸς τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ τὴν ταπεινὴν ἰδιοτέλειαν, οὐ μόνον ἐξασθενεῖ μέχρις ἠθικῆς παραλύσεως τὸ ὑπὲρ τῆς κοινῆς μητρὸς ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ καταπνίγει ἐν τοῖς πολίταις πᾶν εὐγενὲς καὶ ἁγνὸν αἴσθημα, πολὺ δὲ περισσότερον τὸ ἠθικὸν συναίσθημα τοῦ καθήκοντος, ὅπως συντελέσωσιν οὗτοι εἰς τὴν ὀρθοπόδησιν καὶ πρόοδον τῆς Πολιτείας. Ἡ πολιτικὴ ἐν Ἑλλάδι εἶναι φυλλοξήρα. Νόσος κολλητική, μαρασμώδης. Ἐὰν παραδεχθῆτε τοῦτο — καὶ ὀφείλετε νὰ τὸ παραδεχθῆτε — ἔχετε τότε πρὸ ὑμῶν πλήρη, αὐτούσιον, ἀναμφισβήτητον τὴν θλιβερὰν ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτῆς λύσιν τοῦ προτεινομένου ἐρωτήματος. Διότι ἐπὶ θεμάτων, ἅτινα ἔλυσεν ἤδη ἡ πρακτικὴ καὶ ἡ πέτρα, μόνον ὁ τοῦ ἐρωτήματος καὶ οὐχὶ τοῦ προβλήματος ὁ τύπος ἁρμόζει.

«Ἂς λείψουν οἱ Καλλικάντζαροι τῆς Βουλῆς, ἂς ἀφεθῇ ἐλεύθερος ὁ ὑπουργός, ἂς μὴ δηλ. κεντᾶται ἀπὸ τὰς ἀτελευτήτους ἀπαιτήσεις τῆς συναλλαγῆς, καὶ ἴδωμεν τότε ἂν θὰ προβάλλωνται τοιαῦτα δυσθεράπευτα κακὰ πρὸς ἴασιν.»

Ὁ μελαγχολικὸς *Ἐρημίτης* βαθύτερον ἀναζητεῖ τὴν ὕπαρξιν τοῦ κακοῦ. «Κυρία αἰτία, λέγει, τῆς δυσαρέστου πολιτειακῆς καταστάσεως καὶ συνεπῶς τῆς ὀπισθοδρομικῆς αὐτῆς πορείας εἶναι ἡ ἔλλειψις — σχεδὸν παντελὴς — ἀνατροφῆς τοῦ λαοῦ. Λαὸς διαπαιδαγωγηθείς, λαὸς ὁπωσοῦν ἀνεπτυγμένος, ἔχων συνείδησιν τῆς πολιτικῆς ἀκολασίας, ἥτις λυμαίνεται τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ συναίσθησιν ἀφ' ἑτέρου τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς πατρίδος του, ὀνειροπολούσης εὐρὺ μέλλον, δὲν ἐνισχύῃ βεβαίως διὰ τῆς ἀνοχῆς καὶ ἀδιαφορίας του ἢ ἔστω καὶ ἐν ἀγνοίᾳ διατελῶν, διὰ τῆς πλάνης, ἀτασθαλίας, αἵτινες πάντως οἰκτρὰ ἔχουσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀποτελέσματα. Ἀνάπτυξις παρὰ τῷ λαῷ αἰσθημάτων τεινόντων εἰς πρόοδον, ὀρθὴ διεύθυνσις πνευμάτων ἐκ φύσεως ἄλλως ὀργώντων πρὸς μάθησιν, ἔσται τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ θὰ δυνηθῇ ποτε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὰ πολιτικὰ ἐξόχως νὰ πράττῃ.»

«Ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν ὑπουργείων» ἀπαντᾷ *Εἷς Ἕλλην*. Ὁ δὲ *Φαίδων* τὸ «Ρουσφέτι» ἀνακηρύττει ὡς τὸν κακὸν δαίμονα τῆς κακοδαιμονίας, συναντώμενοι οὕτω ἐν τῇ κρίσει ἀμφότεροι, διότι ἐκ τοῦ ρουσφετίου ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν ὑπουργείων συνηθέστατα.

Ὡς ἐπιτυχεστέρα ἀπάντησις κρίνεται ἡ πρώτη.

ΣΤ΄. Ποῖα μάτια λάμπουν στὸ σκοτάδι καὶ διατί ;

Εἰς τὰς ἀπαντήσεις τοῦ ἐρωτήματος τούτου ὑποκρύπτοντος αἰσθηματικὴν παράκρουσιν, ὡς ἦν ἐπόμενον, πλεῖστοι ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ ἐκφράσωσι τὴν φανταστικὴν γνώμην των, διὰ κομψῶν στίχων, ἕκαστος ἐνδιαθέτως ἀποτείνων αὐτὸς εἰς τῆς *Ἐκείνης* του τὰ ἀστραπηβόλα μάτια καὶ ἐκ τῆς λάμψεως ἐκείνων τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὴν ποίησιν ἀρυόμενος. Ἰδοὺ τίνες οἱ μᾶλλον εὐπαθέστεροι.

Ποῖα στὸ σκοτάδι λάμπουν
θέλεις νὰ μάθῃς μάτια ;
Εὐθὺς ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ πῶ
γλυκειά μου μαυρομμάτα.
Τὰ ματάκια σου τὰ μαῦρα
πῶχουν περίσσιες φλόγες
στὰ σκότη, στὴ μαυρίλα
χύνουν λάμψιν, φέρνουν λαῦρα.
Κι' ἂν ρωτᾷς γιατί, στοχάσου
πῶς τὴ φλόγα τὴ λαβίνουν
ἀπὸ τὴ θερμὴ καρδιά σου.

(Νάρκισσος)

Καλὴ στιχουργία, ἀλλ' ὁ εὐλογημένος Νάρκισσος, εἶχε φαίνεται ποιητικὸν οἶστρον καὶ ἀντὶ συντόμου τετραστίχου, μᾶς προσέφερεν ἑνδεκάστιχον . . . ἀναψυκτικόν.

Μόνο τὰ μάτια λάμπουν
ὅσα φωτίζει ὁ Ἔρως
τὴν νύκτα, τὴν ἡμέρα
καὶ εἰς τὸ καθ' ἕνα μέρος.

(Μυρτώ).

Καὶ ὁ κράτιστος *Τί σὲ μέλλει* ; ὥτινι καὶ ἀπονέμεται ὁ πρῶτος ἔπαινος, μολονότι ἐπειράθη νὰ μειώσῃ διὰ τοῦ ἐπωνύμου του τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν. Εὐτυχῶς τοῦ ἐρωτηματικοῦ ὑπερίσχυσαν οἱ ἐκφραστικοὶ στίχοι του :

Τῆς ἐρωμένης ἡ ματιὰ
ρίχνει χρυσῆ φεγγοβολὴ
μὲς τῆς νυκτος τὴ σκοτεινιὰ
γιατὶ λαβαίνει ἀστραπὴ
μὲς ἀπὸ βάθη μυστικά,
ποὺ ἀνθρώπου μάτι δὲν χωρεῖ

Ἐρχόμεθα εἰς τὸ πεζικὸν τῆς φιλολογίας. Τί πλῆθος, τί ὀχλοβοή ! Ἀλλὰ καὶ τί ἀκαταστασία, τί κονιορτὸς πνιγηρός! Πῶς λάμπει τὸ ἱππικόν, τὸ ὁποῖον καὶ ὀλιγαριθμώτερον εἶνε, ὅπως εἰς ὅλους τοὺς στρατούς, καὶ πλουσιώτερον φέρει στολισμόν ! Ἡ πληθὺς μᾶς καθιστᾷ πολὺ ἐκλεκτικούς, καὶ διὰ τοῦτο αἱ εἰς ἀπόταξιν καὶ ἀργίαν καὶ ἀποστρατείαν καταστάσεις, εἰσὶ πλειότεραι τῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

«Τῆς σεμνῆς παρθένου. Εἶνε τόσῳ ἁγνὸν τὸ φῶς τῆς ψυχῆς της, ὥστε . . .» ὥστε προσθέτομεν ἡμεῖς τυφλώνει τούς . . . κριτάς. (Π).

«Τῆς Μελαγχρινῆς, διότι ἔχουν μέσα των τὴν δύναμιν τῆς Ἀγάπης.» Ο. Ρ.

«Τοῦ εὐφυεστέρου τὰ μάτια». *Κρῖ-Κρῖ*.

«Τοῦ πεινασμένου». *Ἀπένταρος*.

«Τοῦ ζυλοτύπου . . . . συζύγου». *Συμπαθής*.

«Τὰ μάτια τῆς γάτας, διότι ἔχουν ἠλεκτρισμόν». *Γατόφιλος*.

Κατελήξαμεν εἰς τὴν πραγματικότητα. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ποιητῶν ὅλα τὰ μάτια ἠμποροῦν νὰ λάμπουν στὸ σκοτάδι, ἀρκεῖ νὰ εἶνε μάτια... ἐρωμένης. Ἀλλ' ὁ Γατόφιλος εἶνε πρακτικὸς ἄνθρωπος. Δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τοὺς ἐγωϊστικοὺς κατ' ἀντανάκλασιν ἰσχυρισμοὺς τῶν ἐρωτολήπτων μας. Ἀλλά, σᾶς παρακαλῶ, ποῖος εἰς τῶν κυρίων αὐτῶν θ' ἀρνηθῇ, ὅτι τῆς γάτας τὰ μάτια δὲν λάμπουν στὸ σκοτάδι ; Ποῖος δὲ τότε θὰ ἀρνηθῇ τῇ Γατοφίλῳ τὸν ὑελέινον ὀφθαλμὸν— ἀχρείαστος νὰ εἶνε—ὃν τῷ προσφέρωμεν διὰ νὰ τὸν ἔχῃ ἐν τῇ τραπέζῃ του καὶ τῷ ὑπενθυμίζει καὶ ἐν ὥρᾳ ποιητικῆς φρεναπάτης, ὅτι λάμπουν καὶ τὰ *γυαλένια*, τὰ πρόστυχα μάτια ;

Ζ΄. Τίνες αἱ ἀπατηλότεραι θωπεῖαι;

Ἡ τρικυμία τῶν ἀπαντήσεων ἐκόπασεν· ὁ Αἴολος Ἔρως συνέστειλε τοὺς ἀσκούς... τῆς ποιήσεως

καὶ διὰ τοῦτο ἔχωμεν 5 καὶ μόνας ἀπαντήσεις. Ὅλοι φεύγουν τὴν Ἀπάτην, ὅπως φεύγουν ἐνίοτε καὶ τὴν Ἀλήθειαν.....

«Αἱ θωπεῖαι τῆς γυναικὸς» (Ἀκροβάτης.)

«Αἱ τῆς ἐρωμένης» (Στ.)

«Αἱ τῆς κολακείας.» (Εὐρυμέδων.)

«Αἱ θωπεῖαι τῆς τύχης« *Φαίδων*, εἰς ὅν, ἀπαντήσαντα εὐστοχώτερον, δωρεῖται εὐμεγέθης εἰκών.

Η'. Ποῖον ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν δημοσιογράφων θεωρεῖτε ὡς τὸν εὐφυέστερον, ποῖον ἐκ τῶν λογογράφων ὡς τὸν γλαφυρώτερον, ποῖον ἐκ τῶν ποιητῶν ὡς τὸν ἀφελέστερον.

Ἡ κοινὴ γνώμη τῶν κατελθόντων εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀποφαίνεται κατὰ τὴν ἀνωτέρω τεθεῖσαν σειρὰν, ὑπὲρ τῶν κ. κ. *Β. Γαβριηλίδου*, *Σ. Παγανέλη* καὶ *Ι. Πολέμη*.

Καὶ τώρα, καλὴν ἀντάμωσιν εἰς τὸ προσεχές.

Κ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ

21 Αἴνιγμα

Εἶμαι νῆσος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Αἰγαίου καὶ ὡραία
Διαπράξασα τὰ πάλαι καὶ μεγάλα καὶ σπουδαῖα.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς
τότ' εὐθὺς θὰ μὲ πατήσῃς

Ἐξ Ἀθηνῶν. Κολοσσὸς τῆς Ρόδου

22 Αἴνιγμα

Τῆς Ἀσίας εἶμαι πόλις, στὴν ἀρχαία ἐποχή.
Μία τῶν Κυκλάδων εἶμαι, ἐν ἀλλάξῃς τὴν ἀρχή.

Ἐκ Ρόδου Κλεόβουλος

23 Σύνθεσις

Διὰ τῶν κάτωθι γραμμάτων καταλλήλως συμπλεκομένων, ν' ἀπαρτισθῇ ἀρχαῖόν τι γνωμικόν.

Υα - Ωο - Εο - Α - Μι - Τι - Νν - Οε Α
Ττ - Φυ - Ττ - ΟΑ - Λτ - Σν - Τμ - Τ

Δ. Φ. Βολωνίνης.

24 Τρίγωνον

Κ . . . ν
. . . ν
. . ς
. ν
ν

Κλ. Ζάνος.

25 Πρὸς συμπλήρωσιν

Α , α . α - . ο . - . . η . ισ . ν - . ο . - ω . -
. ε . υ . ο .

Αραβ. Ἵππος.

ΛΥΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩ ΦΥΛΛΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

16. Ὠχ-Θ(ὄχθη). — 17. Σὺ-ῶν (Σιών).

18. Οὕτω προστιθέμενος : 7 7 7
19. Νὰ θεραπεύῃ τὰς πληγάς, ἃς αὐτὸ τοῦτο ἐπέφερεν.—20. Ἡ ζωὴ εἶνε στρόβιλος ἡδονῶν καὶ δεινῶν. 7 7 7 / 7 7 7 / 21 21 21

ΛΥΤΑΙ

Ἐπιτυχεῖς λύσεις ἁ π ά ν τ ω ν τῶν αἰνιγμάτων ἀπέστειλον ἡμῖν οἱ συνδρομηταί, Νικ. Νικολαΐδης (ἐκ Δομοκοῦ) Β. Ταρουνᾶς (ἐξ Ἀθηνῶν) καὶ Π. Χ. Ρώτας (ἐκ Βόλου) τινῶν δὲ οἱ Α. Ἀντωνόπουλος (Πατρῶν) Ἐλπιδοφόρος (Ἀθηνῶν) Ἑρμῆς (Πατρῶν) Κ. Μανέτας (Ἀθηνῶν) Λεωνίδας Νούσκαλης (Σαλαμῖνος) Χρ. Π. Γιάνναρης (Λαρίσσης) Π. Ν. Ἀργυρόπουλος (Πύργου), Ποιητὴς τοῦ κάρρου καὶ Ν. Οἰκ. (Αἰγίνης) Μ. Δηλιγιάννης, Θ. Β· καὶ Αὐλαία (Ἀθηνῶν).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

Τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος, θρησκευτικῶς καὶ πολιτικῶς θεωρούμενον, ὑπὸ Σ. Δ. Φιλαρέτου, διδασκάλου ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Λόγου καὶ διευθυντοῦ τοῦ Λόγου. Περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος τοῦ ἀξιολόγου τούτου συγγράμματος, ὁ τίτλος μαρτυροῖ· τὸ ἔργον τοῦτο φιλοκάλως τετυπωμένον θερμῶς ἡ «Σάλπιγξ» συνιστᾷ παντὶ φιλομούσῳ. Σύγκειται ἐκ 370 σελ. καὶ τιμᾶται δραχμῶν 3. Ἀντίτυπα εὑρηνται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ «Λόγου», ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου.

—Ἤρξατο ἐκδιδόμενον, τὸ πρῶτον ἤδη ἐν Ἑλλάδι, εἰδικὸν γραμματοσήμων διεθνὲς περιοδικὸν, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἑρμῆς—Hermès.** Εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν συλλογὴν καὶ συναλλαγὴν τῶν γραμματοσήμων, θεωροῦμεν περιττὴν πᾶσαν σύστασιν, ἀφοῦ εἶναι τὸ μόνον παρ' ἡμῖν, ὅπερ δύνανται νὰ συμβουλεύωνται. Ὡραῖα δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶναι καὶ ἡ δημοσιευομένη ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Κ. Σοκόλη διατριβὴ, ἱστορικὴ τῶν Ἑλλ. γραμματοσήμων. Τῷ συναδέλφῳ εὐχόμεθα . . . ὑγιείαν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ «ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ»

Hélene V. Ἐν τῇ μετ' εὐλόγου ἐνδιαφέροντος ἀναγνωσθείσῃ ἐπιστολῇ σας, διίδωμεν διὰ γραφῆς προδιδούσης κάλλος πνεύματος, εὐγενῆ καλοσύνην, εἰς ἣν ἀδυνατοῦμεν ν' ἀντιπαρατάξωμεν λόγους, ἵνα μὴ μειώσωμεν τὴν ἀκραιφνῆ ὑμῶν προαίρεσιν. Συγγραφεύς τις λέλει ὅτι τὸ ἄγνωστον περικαλύπτουσι πάντοτε, ἑλκυστικὰ θέλγητρα. Γνώμη, ἣν ἀποδεχόμεθα· ἰδοὺ πόθεν τὸ ἐνδιαφέρον· τὰ συγχαρητήρια, θερμὰ εἰς ἐκ τῆς θέρμης τῆς ἐπιστολῆς, θερμότερα κατέστησεν ἡ τοῦ ἀγνώστου ἰδέα, καίτοι σήμερον π α ν η γ υ ρ ι κ ῶ ς τελοῦνται τὰ ἀποκαλυπτήρια. Σεῖς ἡ τόσον εὐφυὴς — δὲν λησμονοῦμεν, βλέπετε, τὸ ἄγνωστον — θὰ διίδητε ἐκ τῶν αἰσθηματικῶν τοῦ συνεργάτου ἐκφράσεων τὸν ψευδώνυμον ἀστερισμὸν ὑφ' ὃν ἐνεφανίσθη ἐν τῇ «Σάλπιγγι». Ἀλλὰ διατί τὴν περιέργειαν ἣν δεικνύετε νὰ μὴ αἰσθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς; ἐν οἱαδήποτε ὅμως περιπτώσει διακαῆ ἡ διεύθυνσις μετὰ τοῦ οἰστρηλάτου συνεργάτου ἐκφράζει πόθον, ὅπως ἡ τοιαύτη ἐπικοινωνία πνεύματος μὴ διακοπῇ, ὡς ὄνειρον θερινῆς νυκτὸς, ἀλλὰ μὲ δεκάλεπτον θυσίαν, ἔστω καὶ ὑπὸ τὸν πυκνὸν τοῦ μυστηρίου πέπλον, ἀκούομεν ἑκάστοτε κρίσεις, ἀληθεῖς ὅμως, ἔστω καὶ πικράς. Θὰ εἶνε τοῦτο εἷς λόγος βελτιώσεως. Τελευταῖα σημείωσις : Τὴν ἐπιστολὴν ἐλάβομεν τὴν 1ην Ἀπριλίου.

Οἱ κ. κ. σ υ ν δ ρ ο μ η τ α ί τῆς « Σάλπιγγος » παρακαλοῦνται ὅπως ἀποστείλωσιν ἄνευ ἑτέρας εἰδοποιήσεως τὴν ὀλιγόδραχμον συνδρομήν των, διότι καίτοι ὅρος ἐγγραφῆς ἐτέθη ἡ προπληρωμὴ, διατρέχομεν ἤδη τὸν 4ον μῆνα, πολλοὶ δὲ καθυστεροῦσι. Πᾶσα ἀποστολὴ δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Σάλπιγγος», ὁδὸς Φ ε ι δ ί ο υ ἔνθα ἐνεκατέστησαν τὰ γραφεῖα αὐτῆς.